

310629

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 23-వ తేది బుధవారము
ఈ థి రో థ్గా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, అధిక జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ ఆష్టమి ౮.

No 45

సంచిక ౪౫

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

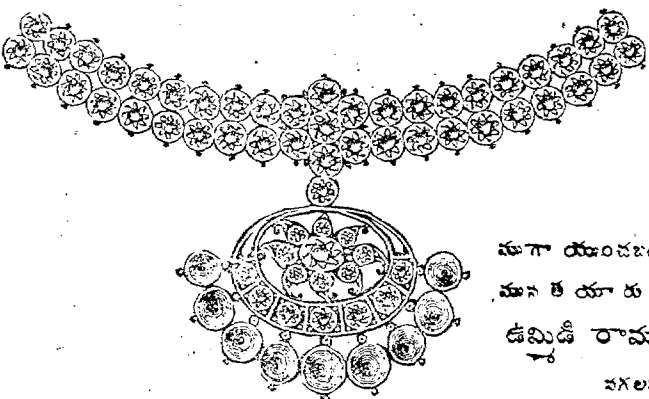

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. పక్షులుమందులవలన మోసముగలుగను. చంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదుఅమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను కలసివలి.

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇదివరకు రాకుండిన ఒకడఫా మా ప్రదర్శనశాలకుదయచేయుడు

మేలైన పువ్వురాగములు
సవరము బంగారుచేర్చి కట్టబడిన
అడ్డిగలు
ధర రు. 450-500 లు వరకు గలవు.
ఇదిగాక అన్నిరకముల సీమకెండి,
సవరముబంగారు నగలు అమృతమానకు సిద్ధ
మగా యుంచబడును. హాజరులో లేనివి ఆర్డరుయిచ్చిన సకాల
మాన తయారు చేసి యివ్వబడును.
డబ్బిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి, కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25, చై నాబజారులోడ్డు, మదరాసు.

కావలెను

ఇదివరలో ఏజెంట్లు లేనట్టి జాగాలలో మా ఆయుర్వేద
ద్రవ్యములను విక్రయించుటకు తగిన ఏజెంట్లు కావలెను.
రూ. 100 లు నగడుగా ధరాత్తు చెల్లి వలెను, ధరాత్తుమైన
వరట్టులు గలవు ఈ సేల 30 వ తేదిలోగా ధరభాస్తలు
ఈ దిగువ విలాసమానకు చేవలయును.

మేనేజర్, ఆంధ్రజయ్యర్వేడ్ ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
185, హంటు రోడ్డు - మదరాసు.

కలవడినది!

క్రొత్తరీతిగాటకము!!

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనార శివాజి

అను నాటకము వెల రు 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు
వ్రాయవలెను.

సోడా గ్యాసు

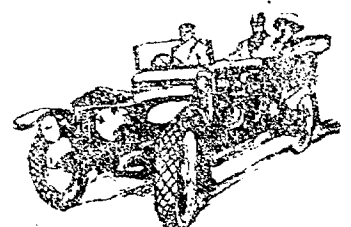
సోడా లిమెనేడు తదితరమైన పానీయములు
తయారుచేయుటకు పరిశుభ్రమైన గ్యాసు ఎక్కువ
గ్యాసు కొనగోరువారును సరసమైనధరలు కావల
సిన వారును,

డక్లన్ షుగర్ ఆఫ్ కారికంపెనీ,

చామర్ల కోట. గోదావరిజిల్లా.

అనివాసి తెలుగుకొనవచ్చును

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

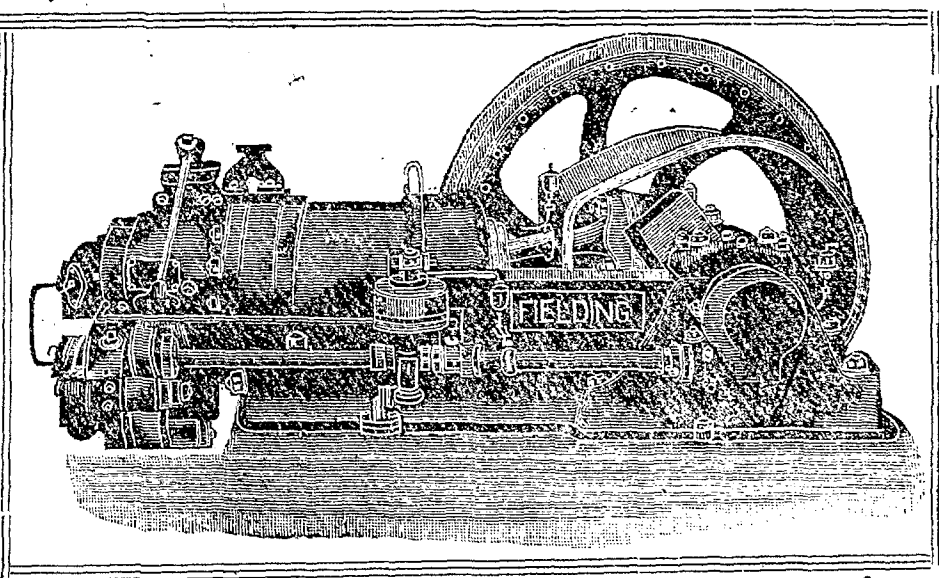

రెండుమాసములలో మోటారుబండ్ల నడుపుటయు, ఏ
భాగములు ఏయే కనలు చేయునో మున్నగు విషయముల
శిల్పము నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాయుడు:—

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/22 Broadway,
MADARS.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్డింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమోఘము
చున్నవి. అన్నిసంయుజాలు ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను
లాభమును సొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

శుద్ధస్వదేశీ బెంగుళూరు మేలుపట్టుచీరలు

చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, వంకపండు, మేఘరంగు, ఎలుపు, రోజా, ఆకాశగర్వము, ఆరంజి, కాశీరంగు నెమలింగు మొదలగు రంగులలో సాదా పట్టుచీరలను, సరిగ్గా చేసిన పట్టుచీరలను మాడగ్గ సిద్ధముగానున్నది. చిన్న ఆర్డర్లైనను, పెద్దది అయినను మిక్కిలి జాగ్రత్తగా తీక్షణమే కంపెనీ. కృత్రిమవో వాషింగు తీసుకొని వ్రేయు యిచ్చెదము. చాటును, శ్రేష్ఠత గాగ్రంటి యివ్వబడును. ఒకసారి మాతో జేయు చేసిచూచిన మా నమ్మకము మీకు తెలియను.

మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అండుబ్రదర్స్,

పట్టుబడిలి వర్తకులు, చౌక్, బెంగుళూరు సిటీ.

NOTICE.

Your ailments are of concern to us because our prescriptions Medicines etc. are of the purest and finest quality, and reliable.

Where your disorders can be cured by one bottle of medicine W. E. Smith Co., Ltd can be relied upon to supply that one bottle not six bottles to effect the same opurpose.

All our drugs, medicines are the same quality as supplied by English chemists in compliance with the British Food and Drugs act and you should bay from us for that reason alone. It is a guarantee.

W. E. SIMTH Co., Ltd.,

(Opposite Wellington Cinema), Mount Road, Madras.

Branches Vepery, Georgetown.

మహాభగవంతుని హితము

ఇది యొక గొప్పవాడిగంధము. మహాభగవంతుని వ్రాయబడినది. దీనియందు ప్రతిమానపురి యొక్క జాతకమును ఆయా లాగముగా చక్రములతోనూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మసంకల్పము, తారీఖు, జననకాల, భుజియులు. జాతకభండరి మారణఃపించిన యెడల, కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపించెదము. స్త్రీకములు తెలుగు ఆర్థంతోనూడ వ్రాయబడు రు 3-0-0 ఆగును. ఆర్థంతరములేన వారికి రు 2-0-0 మాత్రమే.

ఆకర్షణ వేంకటేశాస్త్రి, దైవజ్ఞుడు, గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

"ELLIA" BELLY ACHE POWDER.

ఎ లి యా అ ను క డు ట్ట నొ ప్పి ని వా ర జి

ఈ పేరునులిగిన చూర్ణము గడచిన 25, 30 సంవత్సరములనుండి అనేకులచే నుపయోగింపబడి భాగ్యతి వహించి యున్నది. దీనియందు అపారమయిన గుణమునుబట్టి యిదిగవలయు యే విధమయిన సెబ్బరయ్యెను లేక గుణము కను పించలేదని రూపించినవారులేరు. ఈ మందు శేలశేల జనులచే సదా ఉపయోగింపబడి స్వస్థపరచబడియున్నారు. ఎట్టి కడుపునొప్పిచే బాధపడువారైనను సరే నొప్పికలిగి త్రుల్లిచడి బాధనొక్కతే జూతలుపెట్టు కొనుటకు ఈ చూర్ణము ను నోటవేసిన మరు నిమిషముననే సంపూర్ణముగ గుణము నిచ్చుటచే ఆనొగి నవ్వటకు ప్రారంభించును. దీని నొకమారు ఉపయోగించుటచేతనే మా మాటయొక్క నిజముకా కనుగొనవచ్చును. స్త్రీలకు అంటునొగి కలుగు కడుపునొప్పి తక్షణమే పోవును. ఈ చూర్ణముయొక్క గుణములు: సకలవాతసంబంధ రోగములను ఖండించును. కడుపునొందు గలగు అనేక విధములయిన కడుపునొందు కరిగించును, జీర్ణరోగమునందు జీర్ణకృత్తిని అధికపరచును, కడుపు వుప్పునును పోగొట్టును, కడుపునొందు పేగులతో సంబంధమయిన రోగములను ఖండించును, యే కాలమునందును చిన్న బిడ్డలు మొదలగు పిల్లలకును యే యొక్క ఆశ్చర్యకరత ఉపయోగించవచ్చును. ఉపయోగించు విధమును మందుతో పంపబడును.

బుడ్డి బజిటికి 0-8-0

ఇల్ల్యాస్ సేట్, 53, బందరుదేవి, బార్డిచౌక్, మద్రాసు.

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

వ్యాపారము లంబరెడ్డ దొంగును,

ELLIAS SAIT, No. 53, BUNDER STREET, G. T. MADRAS.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

“ERASMIC”
SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.

హిందీ-తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0 6-1

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ

వెల 1-0-0.

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన నులభ శయిలిన వ్రాయబడినవి.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

సత్యవత్సవ పాఠ్యము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇందు

శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది.

కవిత్వము కనురసనంతట ముద్దులుమూట గట్టు

చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము శ్రేష్ఠత

జాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు.

ప్రతి 1-8 ధర్మ 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతికాకా వ్యాసయము,

నెం, 7 తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు

MONEY Making Book.

“Key to fortune” (in Press.)

Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co

Victoria Gardens, Bombay.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగంధములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి,

హస్తజాఘరము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగ్రోకాస్త్రము,

భూతవైద్యము, యాగక్రమము, అమెరికావాణి చిట్టపేక తమా

నాలు, విచిత్రవిద్యోదయములు గలవు. ఇంతే గాక మనస్సుని

మాయముజేయుట, మామిడిచెట్టును తృప్తించుట, జీవముతో

కూడియుండుట, కరీములేని కలకాయతోత మాటలాడించుట

భూమిపై గలయెత్తున కాకిలో మనస్సుని నిరాధారముగా

నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ

ముకు చదివిన అత్యంతమహిమగా మేల్కొని జేయగలవని గ్యారంటీ

యిచ్చుచున్నాము. వీని వెల రూ 4-0-0 లు.

పి. ఆర్. జనార్దన్ గారాజును, బంగళా గుంటూరుజిల్లా.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

అయ్యురార్ వైద్యశాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

కావలసిన వారామందు శ్రేష్ఠత, (8258) 27, చిహానానగార్డు, చుకరాను.

పాలసుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్ఠమయినది సహమహిమము, మేను, పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 రు॥ డబ్బి 1-4-0 గా పి. 0-8-0

కూష్మాండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లుతీత, పలుబద్ధము, కడ్డి పులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

చాలును. 20 రు॥ డబ్బి రు 1-4-0 2 డ॥ పి. 0-8-0.

పి. జి. వ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8251-4) మెదక్-సెల్లూరుజిల్లా.

తెనాడ తాలూకా జగన్నాథపురం బ్రహ్మరంజా
వివాహమునాన్నకలవంతు చాళి పునిమాశ్రీగారు పె
ళ్ళాడురు తరపుం తిక్కప్ప న్యాయికిగాను దరఖాస్తుచే
యించినారు. గార్లకు బీదవాడు ముప్పాళ్ళాశ్రీ.

నవరము బంగారు.

మొదటి తరం సీమ వెండి.

కోరిన నగలు కష్టం లేక లభ్యమగుట

బంగారు వెండి రత్నముల నగలను కోరిన తక్షణము తీసికొని ఆనందించుటకు యిప్పుడే కదా తగిన సమయము

రాధా:—ఓ నాథా! నాకు ఆభరణములు యేదీరుం యిప్పటిమోస్తరు లేకుండ అన్నియు పాత మోస్తరు గా నుండి గనుక ఇవన్నియు ఇచ్చివేసి ఇప్పటిమోస్తరు నగలు చేయించుటయినది కోరిక వున్నది.

కృష్ణ:—నాకున్న అతే యోచనగా యిప్పుడి అయితే నా ఇష్టమును, నీ కోరికను పెరజేర్చుటకు నమ్మక మైన వర్తకులు లేక నేను చింతించుచున్నాను.

రాధా:—మన ఎదు రింటిలోనుండే లక్ష్మీ నిండా మంచి క్రొత్తనమూనా నగలు వారి కుమార్తె లగ్నమునకు గాను చేయించుకొని వచ్చివారు; వారిని అడిగి యిప్పుడే తెలిసికొని వచ్చెదను.

కృష్ణ:—అట్లయితే, నేను వచ్చెదను. ఇద్దరు పోయి తెలిసికొని నా మనస్సుకు సమాధానము, నమ్మకము, ఖదీనయెడల చేయించి యిచ్చెదను.

ఇద్దరున్ను వచ్చి యెదురు యింటి లక్ష్మీని విచారించుట.

రాధా:—మీరు చేయించుకొని వచ్చిన నగలు యెచ్చటనే లక్ష్మీ?

లక్ష్మీ:—బెంగళూరునీటి నగర పేటలో, కాళ్ళమ్మగది యెదురుగా ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్ వారు 3 సంవత్సరములుగా అతే వీధిలో యూనసు భవనులో నుండి యిప్పుడు వారి స్వంత జయలక్ష్మీ భవనులో నున్నారు. నీకు తెలియదా?

రాధా:—నాకు తెలియదు. వారి పుత్రులలో యేమేమి నగలు యుండునే?

లక్ష్మీ:—కోరిన నగలు కోరిన ట్టుండును, లేకున్నను చెప్పిన నగలు చెప్పిట్లుగా వారు చెప్పే కాలమునకు మరల రమ్మని చెప్పక తయారుచేసి యిత్తురు.

రాధా:—నమ్మకమయిన నగలు యిస్తురా?

లక్ష్మీ:—వారి అంగడియందు సవరము బంగారు, చొక్కపు వెండితో తయారుచేసిన నగలుతప్ప వేరుండదు. మరిన్ని వారు పరివార్లను వుంచుకొని వాల్లే కుద్దన పరివార్ల వద్దనుండి టుంకం వేయకుండా హా బాగ తీర్చునించెదరు.

రాధా:—నమ్మకమయిన టుంకం లేని నగలని మనము నమ్ముటకు ఆధార మేమి?

లక్ష్మీ:—ఇందుకు ఆనుమాన మేమి? వారు యిచ్చిన నగలను వారు మరల వాఫసు పుచ్చుకొని రూపాయలు కావలసన్న యిచ్చివేసెదరు. ఇదియేకదా వారి నమ్మకము.

రాధా:—ఒకవేళ నగలు నువ్వయిగించిన పిదప వాఫసు యిచ్చిన యెట్ల?

లక్ష్మీ:—వాఫసు యిచ్చిన నగలు వాడుకొన్నవి అయిన త్యాగమునం, కూలి వినహా మిగత వైకము ఆలోచి వెండి, సరకులు బజారు ధర ప్రకారము వాఫసు యిచ్చివేయదురు.

రాధా:—ఈమాట నీవు దృఢముగా యెట్ల చెప్పగలవు?

లక్ష్మీ:—నేను చెందు సంవత్సరములు వెనుక వారివద్ద కొన్ని నగలను నా కుమార్తె పెండ్లికొరకై రూపాయలు కావలసినవచ్చి వారి అంగడికై యిచ్చినందుకు వారు వైకము వాఫసు యిచ్చివారు. ఇదిగో చూడు రూపాయలు. నేను కొన్నప్పుడు సవరము ధర రూ 16 లు ప్రకారము నుండెను యిప్పుడు బజారు ధర రూ 17-80 ప్రకారము లేక్కనే రూపాయలు వాఫసు యిచ్చివారు. ఇంతకంటె మెచ్చు వివరములు కావలసిన యెవరిని అడిగినా చెప్పగలరు. రాధా, వారు నగలు తీసికొనునప్పుడు యీ నంగతి వ్రాసి యిచ్చుననను వ్రాసి యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నారు.

రాధా:—నూ వద్ద పాత నమూనా నగలు యిప్పుడి. వాటిని అమ్మి రూపాయలు తీసికొని పోవలను కదా, లేక సవరములు తీసికొని పోవలయుదా?

లక్ష్మీ:—వారు పాత నగలు కూడా బజారు ధరకు సరిగా వెలకట్టి తీసికొని సవరముతో మనము కోరిన నగలను చేసి యిస్తురు. మనము వారి అంగడికిపోతే మోసముండదు మనకు కష్టముండదు నుమా.

రాధా:—నీవల్ల మాకు సంగతులు తెలిసినవే. నా కోరికయు, నా భర్తకు నుండు చింతయు తీరినది నీకు మదనములు. నేను యిప్పుడేపోయి ఆభరణములు తీసికొని ఆనందితు ను.

—(0)—

అక్కలా రా, సోదర సోదరీలులా రా, దీనిని నమ్మి మాయండు అభిమానమును, విశ్వాసమును వుంచి మీకున్న, మీ బంధువులకున్న, మీ మిత్రులకున్న కావలసిన నగలును, వెండి పాత్రసామానులను సమక్షమున కాని, బాబు ముఖాంతరముగా కాని, మా క్యాటలాగును చూచి ధరలు, మహారీలు తెలిసికొని దయచేసి ఆర్డరులు యిచ్చినయెడల ఆక్రమము వాటిని మీకు తయారుచేసియిచ్చి మిమ్మునను, మీవారిను కృతీకరించి మేమున్ను, మా పనివార్లున్ను సంతసించెదము.

తమ యింటిలో పెండ్లి మొదలైన శుభకార్యములు అయ్యే సమయములందు మన అంగడికి దయవంచి వచ్చి మమ్ములను విచారించి ఆర్డరు యిచ్చి మా ఖాతర, నగల నాణ్యం కలిశీలించి తృప్తిపడుదురని నమ్మియుండే,

ది యిండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్

నగర పేట - బెంగళూరు సిటీ.

Flower Bangle

పాతల గాఢ

Bombay Bangle

బొంబాయి గాఢలు

Stone set Bangle

గోల్డ్ గాఢలు

Chain Xడియార్ గోలును

Mateelu

మాటెలు

Casimela కా ి మాల

Hand & Chains

హాండ్ & ఛైన్

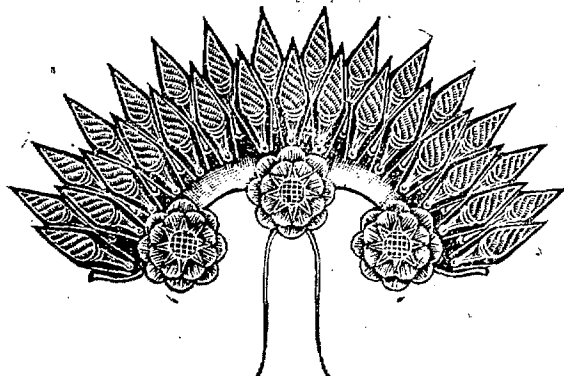
2 Rings.

2 రింగులు

Sharadu శ ర దు

Mallimoggu మల్లెమొగ్గు

Nagara

నాగరా మ

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

చెన్నపురికి యీనెల 30 వ తేదీని వచ్చెదరు

ఈనెల 30 వ తేదీ బుధవారమునాడు ఉదయము ౫ం 7.35 నిమిషమున చెన్నపురికి వచ్చును. బయలుదేరినప్పుడు చెన్నపురికి వచ్చును.

కావ్యకవి మిత్రుల నిర్ణయంపటి దాసుగారి ఆనుచుండి కుంపనము.

30-5-23 బుధవారం

ఉదయం 7-35:— సెంట్రలు స్టేషనుకు వచ్చును. స్వాగతము పుష్పకావ్యములను వేయుట ఈశాంపురం మైలాపూరులోని రైలుబంధనమునకు తీసికొనిపోయి ఆచట విడి యియును.

మధ్యాహ్నం 2-30:— తిలక్ భవనమున స్వరాజ్యప త్నమువారి సభ-ఆచారము సభ్యులు మాత్రమే రావచ్చును.

సాయంత్రం 5-30:— తిలక్ లిక్కెటి సముద్రతీరమున బహిరంగసభ జరుగును. చెన్నపురి మహాజనసభ, మండల ప్రాచి దాంధ్ర కాలగ్రహసంఘములు, ప్రాచీనాంధ్ర స్వరాజ్యసంఘ ములు, ప్రధాన కార్యకర్తలు, భిలాపతు సంఘము, ముసిలిం లీగు, ముస్లిం సంఘములవారు సన్మానపత్రములను సమర్పిం చెదరు.

రాత్రి 8-30:— దాసుగారితో సమావేశభోజనము.

31-5-23 గురువారం

ఉదయం 8-30:— చెన్నపురి మహాజన సభాభవనమున దాసుగారు-కావ్యకవి మిత్రుల సమావేశభోజనము చిత్రపటము లను బహిరంగపరచెదరు.

సాయంత్రం 4-30:— స్వదేశమిత్రుల కార్యాలయమున దాసుగారి కార్యక్రమము.

రాత్రి 8:— సక్రమూర్తిగారి యింట దాసుగారివిందు.

1-6-1923 శుక్రవారం

సాయంత్రం 5-30 తిలక్ లిక్కెటి సముద్రతీరమున బహి రంగసభలో దాసుగారు స్వరాజ్యపత్రమును గూర్చి ఉపన్యసిం చెదరు.

రాత్రి 9:— చెన్నపురి హోటలు కేంద్రసంఘమువారు దాసుగారి కార్యక్రమమునగడరు.

2-6-1923 శనివారం

సాయంత్రం 6:— దాసుగారి గౌరవాధిక్య కార్యక్రమం ఈశాంపుర కార్యక్రమలలో దాసుగారు ఉపన్యసిం చెదరు. ఫలము ముందు తెలుపబడును.

పిమ్మట దాసుగారు క్రమిత రాష్ట్రమున సంచారము చేసెదరు. సంచారక్రమము ముందు ప్రకటింపబడును.

స్వరాజ్యపత్రమువారి సభ

ఈనెల 30 తేదీ మధ్యాహ్నము 2.30 కు చెన్నపురి లో మైలాపూరులోనున్న తిలక్ భవనమున దేశ శం ఘ దాసుగారి అధ్యక్షతక్రింద స్వరాజ్యపత్రమువారి సభజరుగును స్వరాజ్యపత్రము సభ్యులను మాత్రమే ఆసభకు రానిచ్చెదరు. అది చాల ముఖ్యమైనసభ. సభ్యులందరూ ముఖ్యముగా రావ లెను. కొత్తగా సభ్యులుగా చేరగోరవారు మెటనే చేరగోర దకు. అట్లు యిప్పుడు కొత్తగా చేరబోవు వారుగూడ వాసభ కు రావచ్చును. ఈవిషయమున చి త్తరంజన దాసుగారి ఉద్దేశములను ప పగోరువాడు "స్వరాజ్యపత్రము కార్యకర్తలు, మహాజనసభాపాలు మాంటురోడు, మదరాసు" అని వ్రాయు వలెను.

వంటిరులు

దేశబంధుదాసుగారు చెన్నపురికి వచ్చినపుడు పనిచేయు టకు చాలమంది వంటిరులు కారలెను. 29 వ తేదీ సాయంత్ర ము మొదలు 30 వ తేదీ ఉదయము వరకు వంటిరులు పనిచేయువలెను వి ఎల్. కామ్రే గారు వంటి రుల వాయుకుడు (కెప్టెన్)గా నుండుటకు నయత్రో సంగీకరించి రి. వంటిరులుగా పనిచేయుగారు యివతలు 25 వ తేదీలోగా తమవేతనము యీ దిగువవిధానమున కార్యదర్శులకు తెలుప వలెను అని శ్రీహెచ్ ఎస్. సక్రమూర్తి అయ్యగారు మాట వ్రాసిరి.

"మహాజన సభాపాలు మాంటురోడు, మదరాసు"

ఇంపీరియలు బ్యాంకు చర్య

ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని ప్రశ్నలు

భారతవర్తక సంఘమువారి ఆసంతృప్తి

బొంబాయి, 22 మే:— భారత వర్తక సంఘమువారు అల్లయన్న బ్యాంకు దినాలా సందర్భమున ఈ క్రింది కంఠి వార్తను భారత ప్రభుత్వమువారికి పంపిరి.

గత నెల 27 వ తేదీన బొంబాయి యందలి కలెక్సిడి ట్రాబ్లీ కంట్రీల అల్లయన్న బ్యాంకు మానేజర్లనుండి దినాలా ప్రకటనమును పరిశీలించిన అల్లయన్న బ్యాంకు దిపాజిటువార్తలకు ఇంపీరియలు బ్యాంకువారు నూటికి 50 వాళ్ళు సరెల్లింబెదరని దానితో ప్రకటించబడెను. కాని అప్పటినుండి ఇంతవరకు ఈవిషయమున ప్రజల కెట్టివివరములను వెలుపక పోవుట కొంచెము. అందుచే భారతీయ వర్తక సంఘమువారి క్రింది విషయములందు వివరములను వెలుపవలసినదని ప్రభుత్వ మువారిని గోరుచున్నారు.

(1) ప్రస్తుత ఇంపీరియలు బ్యాంకు మూలములగు తెం గా లు, బొం బ యి, మ ద్రాసు బ్యాంకు లు ఇట్టివరకుల నొసగుటకు ని రా క రిం చు చుం డె డి వి అపదనములనులండు ఇట్టి ట్రాబ్లీల నొసగుట మాకునికదలవెట్లు చే అవుండునెడ. 1-20 ఇంపీరియలు బ్యాంకుచట్టము నుండి కార్యమునకునుచుతియును కెట్టిమాట్నాల నొసగుటకైనా ఇది బ్యాంకుయొక్క ఆర్థిక విధానమేయనియనుకొనెదల ఇట్టివిధాన మునేఅపదలండున్న ఇతరబ్యాంకుల యెడలగూడకైంపడెనే దరా? ఈవిషయము మారకనడగటకే వివరముల విస్ గోరెదము.

(2) ఈ విషయము ఇంపీరియలుబ్యాంకు యొక్క కరి పాలకులు కేంద్రసంఘమువారితో సలహానిదిరా? అట్లయెడల వారేగ్రహించుకొనగోరెదరా? అధికసంఖ్యాక లంగ్గేరించిరా అట్లయెడల ఎంతమంది అసభ్యులముగను ఎంతమంది శ్రమికులము గను నిలచిరి.

(3) ఈ సమాఖ్య మొదలైనది ఎవరు ఎవ్వరు ప్రభు త్వమువారి ఎరుటకుకెచ్చిరి? అల్లయన్నబ్యాంకు ఆచాలన ఎ వరు అంచనాచేరి. కొన్ని నెలలకే ద నీ కుంచనాలను కయారు కేసినయెట్లప్రస్తుతము పరిస్థితులుమారలేదా? ప్రభుత్వమువారు ఇంపీరియలు బ్యాంకు అధికారులను ఈ విషయమున తగు పూ చీలులేకుండ ప్రకర్షించిన ఈ సంఘము వారెంచున్నారుకాని ఇతరవివరముల దెలిపి ప్రజల ఆకురతను పోగొట్టకలెను.

(4) 1922 ఆక్టు ప్రారంభమున ఇంపీరియల్ బ్యాంకు అల్లయన్నబ్యాంకు వారి ఒకటిలో మాత్రములు నిలువగలసిరాని కామినామిదగొప్పమొత్తమును కుదుర్చివచ్చిన విషయము ప్రభు త్వమువారికి దెలియునా? ఇది 1920 ఇంపీరియలుబ్యాంకు చట్ట మునకు భంగకరములేదా? భారత ప్రభుత్వమువారి సలహానై నిట్లొనర్పబడెనవిషయము నిజమేనా?

(5) ఇదివరకు బ్యాంకు డైరెక్టర్లలో కొందరు బ్యాంకు భవనము దుర్యయము నొసర్చినవిషయము నిజమేనా? అల్లయన్న బ్యాంకు వ్యవహారములందు ప్రభు త్వమువారి కధికకథ పూని ప్రకర్షించు చుండిగాన, ఇట్టి దుర్యయమునకును కుదుర్చుపాలనమునకును బాధ్యులైన వారిని విడిచిపెట్టవలెనను ప్రభుత్వమువారు దీనికొనెదరు? ప్రమా విగ్యాపమునకు పాత్రుడగు భారతీయుని ఒక్కనినైన కొలిక్కి చేటరుగా ని య మిం ప ని యెడల నైన దెలు ప జకిన యెవరి పాలనమునకు బాధ్యులగువారై చర్య తీ ముకొనుట సంభవించునని ప్రజలకు నమ్మకము లేదనియు, భారత దేశవ్యాపారాభివృద్ధినినితీసి, ఇట్టిదనముని ఈసంఘము వా రెంచుచున్నారు.

ఆంగ్లో హైందువులు

రంగూన్ హైదువులక ప్రతినిధితో మాన్యుటెంచుచు ఆంగ్లో హైందువులు కమిటీని నిడచి భారతీయులకుల హిందువులు మహమ్మదీయులకులవలెను, మహమ్మదీయులు హిం దువుల గుట కలె ను ఆ సం భ వ మ ని యు అనమానకరమనియు, రాజకీయ విషయములలో మాత్రము భార తీయులతో కలసి పనిచేయుట తప్పదనియు, అట్లు కలసిపనిచే యుట దేశమునకు తేజుకరమనియు, ఆంగ్లో హైందువు లిరరవి షయములలో తమ ప్రత్యేకత్వమును నిలుపుకొనవలెననియు పలి కిరి.

30-5-23 బుధవారమురాత్రి

గొప్పనాటక ప్రదర్శనము

బెజవాడ మైలవరంవారిహాలులో శ్రీ మాను మంతరాసునిధి సహాయార్థము, శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల సంఘముచే, శ్రీరామపాదుకా పట్టా భిషేకము.

దర్శకుడు:— నెల్లూరు వాగరాజరావుగారు-నెల్లూరు. కై కేయి:— కందాళ శ్రీనివాసాచార్యగారు-నెల్లూరు. మందర:— ఇందులలి గోవిందరావుగారు-బందరు. రామడు:— చల్ల లక్ష్మీకాంతంగారు-బందరు. త్త్యులుడు:— డాక్టరు గో. వెం. శుబ్బా - త్త్యులు-తెనాలి. భరతుడు:— పింగళ లక్ష్మీకాంతంగారు-బందరు. టిక్కెట్టు:— రు 3 లు, రు 2 లు, రు 1 లు, 8 అ, 4 అ. టిక్కెట్టు 29 తారీఖుకు ధూర్వము బందరు జాతీయ కలాశాలయొద్ద నున్న తరువాత హాలుయొద్దనున్న దొరకను. నుండుగా రిజిస్ట్రేషనుకుంటే మంచిది.

చి. శ్రీనివాసరావు, అధ్యక్షుడు.

ప్రకటన

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము, సరికే 2, 3 సంపుట ములు మే, నెల్లూరులోగా పూర్తి కాలితోబెంచుతో కంపు యిచ్చున, ప్రస్తుతం అచ్చుగుచ్చుచి. గాన, మా చందావాద లకు విజ్ఞాపనలే వన సంపుటము 1 కి రు 1-2.0 ల చొ. ౫ 2 సంపుటములు ఏ1 బెండుగా కంపుచున్నాడు గాన రు 2-4.0 యీనెల 20 వ తేదీలోగా కంపుచుకొని పోస్టల్ ఛార్జి లేకుండా పంపబడును. యిచ్చునగాక లోగడ 1 వాల్యుంకు కొందరు గొప్ప త్రవ్వకములే, ఎంట్లన్నులుగూడ యిచ్చి పి. పి లు టిప్పిరేయటచే వాకు చాల దండు క తగిలినదిగాన నేను యిక నమ్మును. గాన దయయించి యీ 415 పేజీల గ్రంథము త్తూర్తి కాలితోబెంచు చేయించి కాన్ మొదటి వారం వాటికి రిజిస్ట్రేషనుగా కంపుచున్నాను గాన యీగ్రంథ ములో చేరన, చేరదలచుకొన్న ప్రతివాక్ 2-4.0 ము అర్జరు పంపించాకే పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే వ్రేలు చేయించు చున్నాను.

వల్లివర్, జి. కృష్ణమూర్తిశర్మ, మామిడుక, కృష్ణాజిల్లా తరు చినవామూలు వికేదముగారాయ కొరెదను.

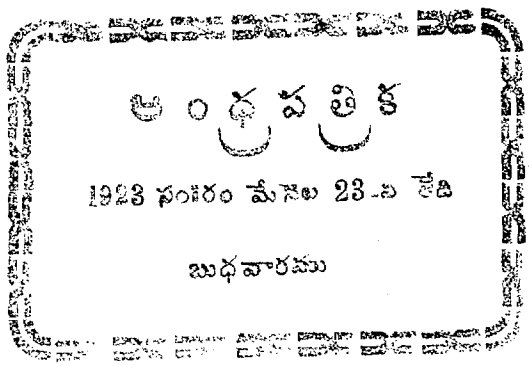
విజ్ఞప్తి

యర్వనూడెం తాలూకాలోకేరెక వాడపల్లి లంక మొదట మూడుసంకల్పములకు ఆనగా 1920 సంగ, జూలై నెలవరకు. వాకు యెవారా యిచ్చునడిసి. గవర్న మెంటువారిచే స్థిరపర్చబడిన ముచ్చిలకాపారములో, సదరు మరతుకు వాత ముచ్చిలకా వ్రాయించి పుచ్చుకున్నాడు, సదరు ముచ్చిలకా వరకుల ప్రకారము వరకు అప్పున, 5 సంకలములకు, నేను కోరినయెడల వరకు యిచ్చుటకు వచ్చునని, యిచ్చుచు దానికి భిక్షముగా, నెలముచేయించెదమని, ప్రయరపర్చుట్లు తెలియ కుచ్చుచుది. గనుక నేను ముచ్చిలకా వరకులప్రకారం, వా వాక్కునస్థిరపర్చుకొనుటకు గవర్న మెంటునిద వావాచేయ నై యున్నాను. సదరుల క వావాచేయనగా నేయున్నది. కాబట్టి గవర్న మెంటువారు వా నెచ్చుడికి భంగము కలుగ జేయరని నమ్మ చున్నాను:— బుజ్జవరపు సుబ్బారాయుడుగారు, వడ్డిపరు, ఆలేయపురంబోట్ల, ర జోలుతాలూకా, గోదావరిజిల్లా

చెన్నపురి కార్పొరేషను

1923-1924 వ సం రమునకు చెల్లించ వలసిన ఆ స్థితి న్నులకు తెలుపు రిజిస్ట్రేషను మద్రాసు కార్పొరేషను ఆఫీసు నందు కచ్చేరియందుకట్టి దినములలో ఏ దినము నందైనను ప గ లు 1 గంట మొదలు సాయంత్రము 4 గంటలవరకు పరీక్ష చే యునిమిత్తమై తెరచియుంచబడును. సదరు పన్న విషయమై అత్తప్రతిగవారు మద్రాసు సిటి మునిసిపల్ 1919 సంరము 4 వ అక్టోలో 4 వశేద్యులుకు చేరిన 12,13 వ నిబంధనల ననుస రించియు, మరియూసరించబడిన 1921 సంరము మద్రాసు సిటి మునిసిపల్ ఆమెండుమెంటు 4 గ అక్ట ననుసరించి, ఈ నోటీస ప్రచురించబడిన 15దినములలోగాతకు అసంగ్విప్తి కారణమున తెలుచు వశాన్తులను పంపుకొనకపోవలెనని యుండుములముగా ఆందరికి తెలియజేయడమైనది.

మద్రాసు కార్పొరేషను కమిషనరుగారిచే త్రవవునక సరింః యెన్నాగి డిగ్రీయెంట్లు పి. శివభూషణుగారియొద్దనున్న మద్రాసు 21-5-1923 ఆఫీసు రెవిన్యూ ఆఫీసు

బాల్ డ్యూన్ గారి మంత్రత్వము

—:—:—

బోనార్లాగారి స్థానమున, బాల్ డ్యూన్ గారిని ప్రధానమంత్రిగ నుండుటకు, సార్వభౌముడుగోరగ, వారందు కంగీకరించిరి. కర్జనప్రభువుగారు మంత్రిగ నియమింపబడెదలని యాహింసబడెనుగాని, యూనియన్ నిర్మలలో యువకులకు వీరనిన గిట్టకు. కర్జనప్రభువు ఆహంభావ పూరితుడనియు, ఎల్లర కండుబాటలో నుండదనియు, పలువుర తలంపు. ఇంతియగాక, కర్జనప్రభువు ప్రభుత్వసభలో సభ్యుడగుటచే కామన్సుసభలో శత్రుుండుటకు వీలుండదు. ఇతనికి బడులు మరియొకరు బనిచేయుచుండవలెను. ప్రధానమంత్రి కామన్సుసభలో జరిగెడి వివాదములలో పాల్గొని సభావ్యవహారములను నడపవలయునని, పెక్కుమంది గోరుచున్నారు. కర్జనప్రభువు అభివృద్ధిపక్షమునకు జెండకబోయినను, కన్సర్వేటివుల పక్షము నతడు పూర్ణోత్సాహముతో నడుపునామని, ఆపక్షమువారికి నంది యము గలదు. లాయడుజార్జిగారి కొయలిషను వర్గమున జేరియుండుటచే, కర్జనప్రభువు నిగ్గుడిసిన కన్సర్వేటివు లగునా కాదాయను సందియము గలదు. ఒకకాలు అక్కడను ఒకకాలిక్కడను బెట్టెడి ప్రధానమంత్రిని యూనియన్ స్థులు వాంఛించుటలేదు. ఆకారణముచేతనే, ఆస్తిను ఛేబల్లేను, బర్మెన్ పొడ్డు ప్రభువుగారును మంత్రిపదవికి బనికి రారనియు, వారిలో నెవరినేర్పరిచినను, ఘోరవివత్తు పాటిల్లుననియు, మార్నింగుపోస్టుపత్రిక గగ్గోలుకెట్టెను. తుట్టతుడక మార్నింగుపోస్టున కీష్టడగు ప్లాకలి బాల్ డ్యూన్ గారిని ప్రధానమంత్రిగ నియమించుటచే, కాచి వడపోసిన యూనియన్ స్థులకు పట్టరాని సంత సము గలుగునని భావించవచ్చును. బాల్ డ్యూన్ గారిని ఇదివరకంతగ వినియుండలేదు. ఇటీవల బెట్టెను ప్రవేశపెట్టినపుడు, వీరు ప్రజల ప్రశంసకు పాత్రులయిరి. కాని ఇంగ్లండు నిర్వహించవలసిన కార్య భారమును వీరు కొనసాగించగలరా? బోనార్లా గారు కడలకమెదలక గూర్చుని కాలము గడపవల యునని ప్రయత్నించెను. ఎటులయినను శాంతి నెలకొనవలయునని గోరెను. పరిపాలన చక్రము నెటులెటులో దొర్లించుకొనిపోయిన చాలునని, అతడు భావించెను. లాయడుజార్జిగారి నాటకాభి నయమునకును, బోనార్లాగారి అచంచల స్వభావ మునకును, విశేష తారతమ్య ముండెను.

జేకోప్రదనకరములగు లాయడు జార్జిగారి అభినయములలో వినువెట్టిన ఇంగ్లండు, బోనార్లా గారి శాంతి ప్రయత్నమును మొదట నా మో దించెను. కాని, కాల చక్రము మహావేగమున బరుగిడుచున్న సమయమున, కూర్చుండు చోటు నుండి కడలకుండుట సాధ్యపడదు. పనిలేనివారి సమస్య బోనార్లాగారి నొకమూల వేధించెను. ఒకమూల బెట్టెందు సమస్యగలదు. ఈజపు సమస్య, ఇంకను పరిష్కారముగాలేదు. అధిపతేళ రాజ్య ములలో పరిస్థితులు విషమరూపము దాల్చినవి. హిందూదేశమునందు అశాంతి మిక్కుటమయినది. లేబరుసమస్యలు ఇంగ్లండును కలవరపెట్టుచున్నవి.

ఇట్టి సందర్భములలో, ముందుకుగాని వెనుకకుగాని బోమనుట, దౌర్బల్య సూచకము. బోనార్లాగా రెటుల యూహించినను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దేమి వెలుపలనేమి, వ్యవహారములు కలవరపూరిత ములుగా జూచ్చెను. బోనార్లాగారు హిందూదేశ విషయములలో ముందుకుబోకున్నను వెనుకకు బోయిరనుట నిర్వివాదము. స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సంతకణ చట్టము నంగీకరించియు, రాయల్ సర్వీసు కమిషను నేర్పరచియు, భారతీయుల హక్కులకు హిందూదేశమనందును వెలుపలను ఇంగము కలిగించియు, దేశమున కనేకవిధముల నష్టముగలి గించిరి. బోనార్లాగా శింకను నెకవేళ మంత్రిత్వము నధిష్టించుటకు వీలయినను, ఏమియు జేయజాలక నిరాశా పూరితులయ్యెడివారు. బోనార్లాగా రీసమ యమన రాజీనామా నిచ్చుటవలన, దేశమునకు గలిగెడి నష్టముండదు. ఇక బాల్ డ్యూన్ గారిని, పోరాడిమునకు కాలుద్రువ్వవారు. ఎటులయినను శాంతి నెలకొనిన చాలునని ఎంచెడివారుగారు. అందుచే వీరు లేబరుపక్షమువారితో డికోనికొంత గండ్లగోళము జేతు ర నుటకు సందియములేదు. ఇకమీద కన్సర్వేటివు పక్షమును, లేబరు పక్షమును వివాదరంగమున చుకుకుగ బనిచేసెద రని తలంపవచ్చును. కామన్సుసభ ఇకమీద నిద్ర మత్తుగ నుండబోదు. మార్నింగుపోస్టు పత్రిక ఆశీ ర్వదించుటచే, బాల్ డ్యూన్ గారి కాలములో తమా మాలకు కొడువయుండదు. కలవరమునకు మరింత యవకాశముగలదు.

బాల్ డ్యూన్ గారి మంత్రిత్వమునందు, హిందూ దేశస్థితి ఎటులమారునని విశ్లేషించవచ్చును. కెని యాలోని రెల్లవారు భారతీయులకు నిలవనీడ లేకుండ జేయ బ్రయత్నించుచున్నాడు. భారతీయుల కోర్కెలు అంగీకరింపబడుచో, తాము తిరుగబడజ మనియు, మరియొక సమర ముడయించుననియు, వారు భయపెట్టుచున్నారు. బాల్ డ్యూన్ గారి కాలములో యీవ్యవహారము సంక్లిష్టము గా వచ్చును. రాజ్యాంగ సంస్కరణాభివృద్ధియనిన వీరికి గిట్టదని యూహించవచ్చును. మొత్తముమీద సత్వరాభి వృద్ధికి, ప్రజలనిరోధముగలుగుట సహజము. ఇది యొకవిధముగ లాభకరమనియే భావించవచ్చును. ఏలనన, సందేహాపస్థకన్నను తీవ్రస్వాతంత్ర్య నిరోధ మునను మేలే. దేశములో నిండువలన నెక్కు యుత్సాహము గలుగకబోదు. సర్వీసుయూవోగుల నిరంకుశత్వ మధికముగాగలదు. లేబరుపక్షము వారితో పెక్కుసంఘర్షణము ఉడయింపకమానవు. యూనియన్ స్థులలో అతిశాడులు, బాల్ డ్యూన్ గారి చట్టము జేరుటచే, సంచలనమునకు లోపముండదు. ఇందువలన ఫలిత మేమగును? పార్లమెంటుసభకు త్వ రలో ఎన్నికలు జరుగక తప్పవు. రాజోవు ఎన్నికలలో నేపక్షమువారికి విజయముగలుగునో, ఇప్పుడు జెప్ప వీలులేకు. ఇంగ్లండులో మంత్రిపదవులలో గలిగెడి మార్పులగాంచి, హిందూదేశము భీతిజెంద నవస రములేదు. మంత్రిు లేవరైనను, హిందూదేశము తన దృఢసంకల్పమును విడువకుండుచో, విజయము నిశ్చయము. బాల్ డ్యూన్ గారి మంత్రిత్వము, హిందూ దేశ నిశ్చయమును మరింత బలపరుచును గాని సడ లింపజాలదు. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగకుండ, ఏరును శాశ్వతముగ నడ్డగింపజాలరు. అసహాయోద్యమమే దేశమునకు శరణ్యము. వెలుపల నెట్టిమార్పులు జరుగుచున్నను, ఈయద్యమపు అభివృద్ధికి కొరంత పాటిల్ల నేరదు. కన్సర్వేటివులందు అతివాదు లిపు డధికారమున బ్రవేశించుటచే, సామ్రాజ్యసమస్య త్వరలో పరిష్కారమగుట కవకాశములు గలవు. భావిపరిణామమును ప్రపంచము అత్యాతురముతో నిరీక్షించుచుండును.

కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ ఎస్టేటుల పరిపాలనము

1921-22 సంవత్సరమున కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ ఎస్టేటుల పరిపాలనమెటుల జరిగెనో దెలిపెడి రిపోర్టు వెలువడినది. కోర్టు యాజమాన్యముక్రింద 21 ఎస్టేటులు పరిపాలింపబడు చుండెను. పేరునుమా మ్మదుపురము, పులగిరి ఎస్టేటులు, కోర్టు స్వాధీ నముచేసికోబడెను. సప్తూరు, బేరి కై ఎస్టేటులు ప్రాప్రయిటరుల స్వాధీనము చేయబడెను. సప్తూరు ఎస్టేటుకోర్టు స్వాధీనమందున్నపుడు, ఎస్టేటు రివిన్యూ అభివృద్ధిజూపెను. ఖర్చులుపోగ కొంత నిలువ యుండెను. బేరికై ఎస్టేటుమాత్రము కోర్టుపరి పాలనముక్రింద షీణతగాంచెను. రివిన్యూ తగ్గి పోయెను. మిగిలిన ఎస్టేటుల కర్రెంటు డిమాండు 28½ లక్షలుండెను. దీనిలో 22½ లక్షలు వసూ లయ్యెను. ఆరులక్షలింకను వసూలుగావలసియుం డెను. జామీరీను ఎస్టేటుతో, మాపకా తిరుగుబాటు మూలమున, వసూలుపని తిన్నగ సాగలేదని, దెలుపబడినది. మదకూరులో వసూళ్లు తిన్నగ జరుగ కుండుటకు, వ్యాజ్యములును, శంటనవ్వమును, వసూలుజేసెడివారి అసాధ్యమమును, రయితుల వీడ తనమును ఋణములును కారణమయ్యెనని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఎస్టేటుల ప్రాతబాకీలు 9½ లక్షల లో 4½ లక్షలు వసూలు గావలసియుండెను. శివ గంగ, ఉత్తమలై, ఉరక్కాడు ఎస్టేటులలో నిలువ గనుపించెను. శివగంగ ఎస్టేటు నిలువను జమించారు భవనమును నిర్మించుటకును, మరమ్మ తుల జరుపుటకును, సర్వే పెటెల్ మెంటులకొరకును వినియోగింప నిశ్చయించిరి. ఉత్తమలై ఎస్టేటు సివిలుకోర్టు రిసీవరుక్రింద నుండుటచే, నిలువధనము సివిలుకోర్టు రిసీవరు ఉత్తరువులప్రకారము ఖర్చు పెట్టబడును. ఉరక్కాడు నిలువధనము, కొంత భాగము మైనరు జమించారు వివాహమునకు వెచ్చింపబడెను. మిగిలినభాగము, క్రొత్తభవనమును నిర్మించుటకు గావలయును. ఎస్టాబ్లిషమెంటు ఖర్చులును, గవర్నమెంటు కమిషను కలసి, మొత్తముమీద ఎస్టేటుల రాబడిలో 100 కి 24 వంతున తేలెను. ఎస్టేటు ఖర్చులలో నూటికి 12 కన్న నిట్టి ఖర్చులక్రింద వెచ్చింపబడ గూడదను నియమముగలదు. ఐనను, రెండు ఎస్టేటులలోదప్ప మిగిలిన ఎస్టేటు లన్నిటిలోను, ఈపరిమితి దాటి బోయెను. రిపోర్టునందు ఇందు కేడియో సమా ధానముజూపబడెనుగాని, అదినిరర్థకము. ఇప్పటి వఱి స్థితులలో సిబ్బందిఖర్చులు వెనుకటి స్థితులలో నుండజాలవనుట, సమంజసముగాదు. పెద్దమరంగి లో రాబడిలో 100 కి 26 వంతునను, మాడుగులలో 54 వంతునను, మదకూరులో 32 వంతునను, శివగంగలో 28 వంతునను, మన్నాడుకోటయందు 34 వంతునను, ఉత్తమలైలో 23 వంతునను, పెద్దమరంగిలో 32 వంతునను, మదకూరులో 48 వంతునను సిబ్బంది ఖర్చులయ్యెను. 100 కి 12 కన్న ఖర్చులు మించగూడదను నిబంధన ఏడ, 100 కి 54 వంతున ఖర్చుగుట ఏడ? ఇయ్యది కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ పరిపాలనా దౌర్బల్యమునకు నిదర్శనమగు చున్నది. మరమ్మతులక్రింద 10 లక్షలు వెచ్చింప బడెను. ఎస్టేటులకు రావలసిన బాకీలు 9 లక్ష లయ్యెను. దీనిలో 8 లక్షలకు బైగ వసూలు గావలసియుండెను. ఎస్టేటు లీయవలసిన బాకీలు మాత్రము 25½ లక్షలకు బైగ వయ్యెను. ఇది యభివృద్ధిని సూచింపదు. పేరునుమామ్మదుపురము 14½ లక్షలకు బైగ బాకీలను చెల్లించ వలసియుండెను. ఆరణి ఎస్టేటు 3½ లక్షలకు బైగ చెల్లించవలసియుండెను.

రయితులపై నిర్బంధచర్యల దీసికొనవలసివచ్చెను. మొత్తముమీద జమిందారు రయితులస్థితి ఆనుకూలముగ లేదని రిపోర్టుబట్టి దెలియుచున్నది. రయితులుపలువురు ఋణములచే పీడితులగుచున్నారు. కోర్టుఆఫ్ వార్డుక్రింద నున్న ఎస్టేటులస్థితిగాని, అట్టి ఎస్టేటురయితుల స్థితిగాని, ఏమాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ గనుపించదు.

స్ట్రబ్బుసేనాని యూహలు

వెనుకటి ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో హిందూ దేశమునకు సమానపు హోదా సంగీకరించుటకు, దక్షిణాఫ్రికా నితాకరించెను. అప్పటినుండియు భారతీయులను పీడించుట మరింత విస్తారమయ్యెను. రాబోవు కాన్ఫరెన్సులో, దక్షిణాఫ్రికా స్థానమును తాను సమర్థించదమని, స్ట్రబ్బుసేనాని మొన్నటి దినము ప్రతినిధిసభలో చాటెను. స్ట్రబ్బుసేనాని యుద్దేశముప్రకారము, స్వతంత్ర రాష్ట్రములు సామ్రాజ్యమునందు సమానస్వేచ్ఛను, స్వత్యములను అనుభవించుచు, వీరిలో నొకరితో నొకరు సంప్రతించుకొనవలయును. అంతియగాని, హిందూ దేశమువంటి పరాధీన దేశమునకు ఇట్టిహక్కుల నొసగ వీలులేదుగాబోలు. హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యములో నెట్టిస్థానము నీయవలయునని వీరి యుద్దేశమో తెలియదు. ఇంగ్లండునకును అధినివేశ రాజ్యములకును, హిందూదేశము లోబడియుండుటయే, వీరితలంపయ్యుండును. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమనిన, వీరి యుద్దేశమున తెల్ల సామ్రాజ్యమే. యూరపులో మరియొకసంగ్రామము జరుగవచ్చుననియు, ఇకమీద యూరపుసంగ్రామములలో దక్షిణాఫ్రికా పాల్గొనజాలదనియు, స్ట్రబ్బుసేనాని ఖండితముగ చెలిపెను. ఇందువలన విషమస్థితి జనింపకబోదు. వెనుకటిసంగ్రామమున, ఇంగ్లండు అధినివేశ రాజ్యముల యండజూచికొనెను. ఇంగ్లండున, ఆధినివేశ రాజ్యము లన్నిటితోకలసిన దేశమని బాహ్య ప్రపంచము భావించవలసివచ్చెను. ఈమారు దక్షిణాఫ్రికా తోడ్పడనిచో, మిగిలిన అధినివేశ రాజ్యము లెంతవరకు తోడ్పడునో తెలియదు. అట్టితరి, యూరపు యుద్ధములలో ఇంగ్లండునను పాల్గొనవీలుండదు. ఇంగ్లండు యుద్ధములలో పాల్గొనకుండ జేయుటకు, స్ట్రబ్బుసేనాని సహాయవిరాకరణము నవలంబించు గాబోలు! ఇందుకు ఇంగ్లండు ఏమని బదులుజెప్పనో చూడవలయును. దక్షిణాఫ్రికా ఇకమీద సబార్డినేటురాజ్యముగ నుండక, ప్రపంచ శాంతికొరకు తన పలుకుబడిని స్వతంత్రముగ వినియోగించవలయునని, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. తనవ్యక్తిత్వము ఒకటకు రాకుండ, ఇంగ్లండు పేరుతో వ్యవహరించుటకు దక్షిణాఫ్రికా ఇకమీద ఇష్టపడదని తేటతెల్లమగుచున్నది. స్ట్రబ్బుసేనాని యుపన్యాసముబట్టి, అధినివేశ రాజ్యములు పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరు నని తలంపవచ్చును. ఇంగ్లండుతో నామమాత్ర సుబంధముంచుకొనినను, కాలసిలు సబార్డినేటు స్థానమున కేవిధమునను అంగీకరింపవనుట నిశ్చయము. ఆధినివేశ రాజ్యముల నూతన థిక్కారభావముతో ఇంగ్లండు ఎంతవరకు సరిపెట్టుకొనునో చూడవలయును.

లాహోరు విధివాచికాహ సహాయకసంఘము

1922 సంవత్సరము 31 డిసెంబరుతో సంతమయ్యెడి సంవత్సరపు రిపోర్టు, సత్వరాభివృద్ధిని జూపుచున్నది. 1922 సంవత్సరమున 453 విధవా వివాహములు నలువబడెను. ఈసంఘము జనించిన చాదిగ ఎనిమిదిసంవత్సరములలో, 1176 పునర్వివాహములు జరిగెను. కాని ఈసంఘమువారు, ప్రస్తు

త ఫలితముతో సంతృప్తిపడెదటలేదు. తాము నిర్వహించవలసిన కార్య మెంతయో గలదని వారు దలంచుచున్నారు. ఈసంఘమువారు పంజాబు, బొంబాయి, సంయుక్తరాష్ట్రములలో పాటుబడుచున్నను, మద్రాసు రాజధానియందు వీరికిను జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు. ఇకముందీ మద్రాసు రాజధానియందుగూడ పాటుబడనెంచి, బెంగుళూరులోనున్న సుబ్బుకృష్ణయ్యగారిని తమ ప్రతినిధిగ నియమించిరి. ఈసంఘమునకు నెలకు వేయి రూపాయిలగ్రాంటు ఒసగబడుచున్నది. సర్ గంగా రాముగా రింతవరకు 42600 రూపాయిలను సాహాయముచేసిరి. పదిలక్షలవిలువగల ఆస్తిని ఈ సంఘమునకు దానముక్రిందనిచ్చిరి. ఈఆస్తినుండి సంవత్సరమునకు 60 వేల రూపాయిల రాబడి చేకూరును. ఈమొత్తము 100 కి 25 వంతున, హిందూదేశమున పునర్వివాహ ప్రోత్సాహమునకు వినియోగింపబడును. ఈయుద్ధ్యమము గాథముగ నాటుకొనువరకు, ధనసహాయ మిటుల జేయబడుచుండును. వేతనము గైకొనెడి ప్రచారకులు నలుగురు పర్యటనము సలిపిరి. 1923 సంవత్సరమున ప్రచారకులసంఖ్య పదివరకు మెచ్చిపబడునని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. ప్రచారకులు 231 గ్రామములలో ప్రచారము సలిపిరి. 1922 సంవత్సరమున 13201 రూపాయిలు వ్యయమయ్యెను. కరపత్రములును, చిన్నపొత్తములును, విరివిగ ప్రచురింపబడెను. విధవాసహాయక యనువృత్తిక ప్రచురింపబడుచున్నది. ఈ సభపక్షమున అఖిలభారత సమావేశ మొకటి జరిగి తీర్మానముల గావించెను. విద్యావంతులును ధనవంతు లగు పురుషులును, గౌరవకుటుంబములకు జేరిన వితంతువులును, పునర్వివాహముల జేసికొనుటకు సమ్మతించుచున్నారని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. 1923 సంవత్సరమునందు గాథమగు కృషి జరుగనని ఈ సభవారు హింపించుచున్నారు. రాజకీయాందోళనము బలముగనున్న నీసమయమున, సంఘసంస్కరణమును వట్టుదలతో కొనసాగించుచున్న ఈసభవారు అభినందనార్హులు.

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

సూపర్వైంటు తంతివార్త
కొద్దిగా గ్రహణిబాధ కలిగినది
ఇపు డారోగ్యముగా నున్నారు.

అనంతవార్త ఎరవాడచెరసాల సూపర్వైంటుగద్దమండి శ్రీయత జేదాను గాంధీగారికి చేరినది.

స్వరాజ్య పతాకరక్షణము

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము
20-21-22 తేదీలలో 32 మంది అరెస్టుచేసిరి. వారిలో 22 మందిని విచారణ జరిగినది. ఈకేసులో ముద్దాయిలను చెరసాలనుండి కోర్టుకు నడిపించి తీసికొనిరాగా వారు సగముదూరమువరకు నడచితచ్చి అటనుండి కదలక బండిలేస్తే గాని రామని కూర్చుండిరి. అందువలన కేసులవిచారణ నిమిత్తము మేజిస్ట్రేటు నెం టలు జయింబట్ వెళ్లెను. అనంతరావుగారు స్టేటు మెంటు యిష్టావసరమేగాని యియ్యనే లేదు. డెకటే, కాలిచరణగార్లకు చెరి ఆరునెలలు కఠినశిక్ష చెరి 50 రూపాయిలు జుర్మానా, చెల్లించనిచో మరి చెరి ఆరువారములు కఠినశిక్ష చెరి ఒకనెల విడిపైదను-అన్నభూత, నారాయణగార్లకు చెరి నాలుగు నెలలు కఠినశిక్ష చెరి 20 జుర్మానా చెల్లించనిచో మరి చెరి ఆరువారములు కఠినశిక్ష చెరి యొకనెల విడిపైదను చేయబడెను. మొదటకఠినశిక్షయు తరువాతి విడిపైదను అవధింపవలెను. ఈ కేసులలో శిక్షింపబడినవారిలో చాలమంది మోసపోయిరి అని మేజిస్ట్రేటు స్థానికంగా శిక్షవేయను నుడివెరి.

డెకటేగారు విచారణ జరుగుచుండగా అనంతరావుగారు అరెస్టుచేయబడిరి. వారిలో గారు అను మరయుక మేజిస్ట్రేటు డెకటేగారికి మరొకరు నెలలు విడిపైదనుగా వేసెను.

ప్రభుత్వమువారి ఉత్తర్వుల నుల్లంఘనవలది ప్రతినిధులు కొందరుకలంబీతులవచ్చి అరెస్టు కాబడుచున్నారని తికమకజేసి శిక్షలను తప్పించుకొన జూచుచున్నారని యింగ్లీషు కేసులో కలంబీతులకు శిక్షవేయను మేజిస్ట్రేటు కోటికాలుబర్డుగాన నుడివెరి. (ఆ. ప్రెస్)

బాలఘాటు వలంటీరులు

బాలఘాటునుండి మొదటితెగ కలంటీరులు 73 మంది యుక్తవయస్కులు సత్తాను, అబ్దుల్లాసాహెబుగార్లను 21 కి తేదీ ఉదయమునకు నాగపూరు చేరిరి. బాలఘాటులో 600 మంది సత్యాగ్రహ మొనరింప సిద్ధమై నాగపూరుకు బయలుదేరిరి కాని ప్రభుత్వముగా వారినిదరిసి పంపెదననిమాటయిచ్చి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ఆవుడల చెనెను గాని వారిలో కొందరుకలంబీతులు నూడ సాగుటకు సమ్మతించలేదు. కొందరు తీర్మాన పోషియోచో భోజనముగూడ చేయవనియు కాలి నడక సేపామొదవనియు చెప్పిరి. ఏప్రిల్ 2వలో చూచినను నిలిచేయబడినవారందరును దీనవదనలై యుండిరి. కలంబీతులు బయలుదేర చున్నపుడు గాంధీకి తెలియ అతని సహాయులు హెచ్చుగా చెలగుచుండెను. బ్రిటిషువారి యుద్ధములకు వైసికిలు బయలుదేరవచ్చుడు ప్రతిష్టనలలోన వారిబంధ మిత్రుల ఆక్రంభములై వివరమందుండెను. ఇపుడు వార్తలు మిన్ను చుట్టుచున్నవి.

తలుల ఆశీర్వాదము

శ్రీమగూడ సత్యాగ్రహిణిగా చేరుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారు.

“నాయనా నీవు వెళ్లు. నిన్ను అరెస్టు చేయగానే కొందరుశ్రీలను తీసికొనివచ్చి సత్యాగ్రహ మొనరించెదను.”

అని భృద్ధురాలగు కత్తె సగారి కలి తనకుమారు నాశిన్య దించి పంపెను.

కలంటీరుల రైలుబండి గోండియాశ్రేయకుకు వచ్చునని రాత్రి 12 గంటలైనను 500 మందికలంటీరులు చేరుముండిరి వారు కలంటీరుల దర్శనమును నేననుచేయుటకు పోటీలుపడిరి పోలీసులు చూడ వచ్చి కలంటీరుల నిరుత్సాహ పరులను కలంబీతులైరి.

మీరు మైకులో వెళ్లితే మీ కుటుంబములను మీ ఆస్తిని ఎవరు చూస్తారు! వారికెవరు లిండిపెడతారు? అని పోలీసువారు కలంటీరులను ప్రశ్నింప వేయసాగిరి. “భగవంతుడే పోషించును. భర్తమే జయించును” అని కలంటీరులందరును జవాబు చెప్పిరేగాని ఒక్కరైన కలింపలేదు. వారు నాగపూరు చేరగానే యిత్తావీ శ్రేయకుకు వద్ద నేటు బాలు మహాత్మా భగవాన దినుగాడ్డు మున్నగు వారు వారికి స్వాగత మొసగిరి. పిమ్మట వారిని డోకగింపుతో తీసికొని వెళ్లిరి.

మరియొక వార్తాజట్టు

12 మంది యిసు కలంటీరులు సంవత్సరకు చూర్వారీ నేటుచిరం జనతాలు నాచుతాతీ గారి నాయకత్వము క్రింత 20వ తేదీరాత్రికి వార్తానుండి నాగపూరుచేరి. 5 ఏడ్లకంటి మానకరమును పూనియుండుటచే మానవాభా అని పిలువబడుచున్న చిల్లకతిత్వానందసాధూనుజేగూడ సత్యాగ్రహ మొనరింపవచ్చెను. జబాబు, భగవానినగార్లు బాలఘాటునుండి 20 వ తేదీని నాగపూరు చేరిరి. జబాబుగారు 31 వ తేదీని బయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

పండిత చతుర్వేదిగారి సందేశము

“స్వరాజ్య పతాకముకొరకు మన మార్కయజ్ఞ మొనరింప జూనుచున్నాము. మనవీర ధర్మమును దేశభక్తిని విశేష పరచుటకే మనమీ సత్యాగ్రహ మొనరించుచున్నాము. కానిబ్రిటిషువారిపై ద్వేషమువలనగాదు. జాత్యభి మొనరింప వంతులకు మనము ప్రమాణము చేసితిమి. నేనానిజ్ఞాపించినపుడు తక్షణమే ముందు కేసుటయూ ఆరేదారు మనసపు దాగుటయూ మనకు ముఖ్యవిధి. మనము సత్యాగ్రహయోధులము. ఇట్టి కట్టుబాటు నకు విధేయతను చూపుట కలవాటువడనివారు మొదట దాని సభ్యునించి పిమ్మట సత్యాగ్రహమునకు గడంగక లేదు మన పాపములను దోష్ట్యములను తొలగించి భగవంతుడు మనకు త్యాగమునకు కనుపొందుమునకు కైక్తి వోసంగుగా” అని చతుర్వేదిగారు నుడివెరి.

సెనోయి నాలంటీరులు

సెనోయినుండి మొదటి తెగ 53 మంది కలంటీరులు నాగపూరువెళ్లిరి. మరికొందరు మరల కర్వలలోనే వెళ్లెదనని సెనోయి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తెలిపెను. (స్వరాజ్య).

విదేశ వార్తలు

బాల్విన్ గారు ప్రధానామాత్యులుగ నియమింపబడిరని అధికారులు ప్రకటించిరి.

* * * * *

ప్రెస్ లీ బాల్విన్ గారు బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి

లండన్, మే 22:—సార్వభౌముడు ప్రెస్ లీ బాల్విన్ గారిని పిలిపించి ప్రధానమంత్రిగ నుండమనిరి.

* * * * *

క్రొత్త ప్రధానమంత్రి కష్టములు

లండన్, మే 21:—ఉదయము 12-20 క్రొత్త ప్రధానమంత్రిని కష్టములలో నుడుకొన్నది. బాల్ఫోర్ కూడ చాల పెద్దది, కాని చాలిట్లు సామర్థ్యము లేదు. కాని ఈ కష్టముల మధ్యనుండి కష్టపడనివ్వక చూడు.

లండన్, మే 22:—ఉదయము 12/25 సార్వభౌముడు ను, కర్తవ్య ప్రభువు బాల్విన్ గారిని మంత్రివర్గమునకు లండనుకు పంపినది.

బాల్ఫోర్, కర్తవ్య ప్రభువులు ఇదివరకే తేరి, బాల్విన్ గారిని ప్రధానమంత్రిగ నియమించెనని చూడవచ్చును. కామన్సులలో నున్నవారిని ప్రధానమంత్రిగ నెన్నుకొనవలెననియు ప్రభువులసభలో కార్లిక్ డెన్విన్ గారు లేనందున అసభ నుండి ఎన్నుకొన నుడవలయు యిట్లు యూనియన్ లు వర్తమానా రచనచున్నారు. ఈ పార్టీ వారు మక్రమముగా వారికిని మిగతావారిని కనిపాత్రము నుడ అసభులముగ నుండుచున్నారని, విశేషముగా ఆకాశమున కనుకరమైన పోరాట ప్రధానమంత్రి గావలెననియు.

కర్తవ్య ప్రభువు, బాల్విన్ ప్రభువుగారు మంత్రివర్గము నేర్పరచుటలో చిక్కిరియించు నుండెను. ఒకరికొకరు పరస్పరముగా పనిచేసికొనుటకు అంగీకరించెదనని తెలియుచున్నది.

లండన్, మే 21:—సార్వభౌముడు అది అత్యంతరంత్రో ప్రధానమంత్రిని నియమించునయ్యెనే అలోచించుచున్నాడు. మంత్రిలకు కలువరంపి వారినికొని పెద్దగొట్టు ఉద్దేశ్యము రాజునకు లేదు. మంత్రివర్గము రాత్రికి ఎవరు మంత్రిగ నియమింపబడునని తెలుసు.

కర్తవ్య ప్రభువునే గనుక ప్రధానమంత్రిగ నియమించిన విశేషాంగకార్యము కదలిని ప్రధానమంత్రి కదలిని ఒకటిగా తేసి ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమున మార్పులేకుండ జేయుననుచున్నారు.

రాజీనామా ఇచ్చు ప్రధానమంత్రి నలకాతీసికొని క్రొత్త మంత్రిని నియమించునని ప్రకటించినది. యావత్తు ప్రభుత్వము రాజీ ఇచ్చినపుడు ఇదివరలో రాజు రాజీనామా ఇచ్చిన ప్రధానమంత్రితో క్రొత్తమంత్రిని నియమించుటలో సలహా అడుగుచుండెడివాడుక. తనకటి ప్రధానమంత్రికంటె క్రొత్త ప్రధానామాత్యునికే తన సహాధ్యాయుని నియమించుటలో ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యముండును. గతించిన పార్లమెంటు సభవారు మంత్రుల తేదిన అట్లువలన ఇది అనుకూల మగుచున్నది.

గొంతుక కొంచెము అసాయానముగ నుండుటకై బోస్ వాగారి కీర్తనలను పోషింపిరి.

బోస్ వాగారి రాజీనామాకంటె బక్స్ కు పోయి ప్రభుత్వముగాని అట్టికాంబల్లెనుగాని ప్రధానమంత్రిగ నియమించినలో ఎక్కువ తేలికపడవర పని మార్చింపబడు ప్రతి వా కొనుచున్నది.

కర్తవ్య ప్రభువుగారి పూర్తిగ కదలికెట్లది.

కర్తవ్య ప్రభువు ప్రధానమంత్రి

గ నియమించబడినప్పుడు ప్రభుత్వమునంతట చాల ఉత్సాహ కర మగుచున్నది. బోస్ వాగారు ముగియుటకే ఇదియోర్థిక

మూలము తెలియజేయుటకు లొంగవలదు. వీనివలన ఇండియాలో అధికారము, ఖండాలు తీవ్రముగ బయలుదేరును.

పరామర్శమంత్రి

పోయింకేరుగారు బోస్ వాగారి గౌరవములను గొని యాడుచు బోస్ వాగారి సరళస్వభావము మిత్రమండలి సయోజ్య తెలియజేయుటకు కారణమనియు త్వరలో బోస్ వాగారి ఆరోగ్యము కష్టపరగాయగాక యనియు తెలియజేసిరి.

బోస్ వాగారు పరామర్శతో నుడలేదనియు అట్టిసంకల్పము కలిగియున్నవనియు ప్రతికూలము అనుచున్నది.

క్రొత్త ప్రధానమంత్రిగ నుడ బోస్ వాగారివలెనే పరామర్శ విధానము పట్ల మైతితో ప్రకటించునా యని లీజర్స్ ప్రతికూలమునున్నది.

బోస్ వాగారు తమ మంత్రివర్గముని చాలించుకొన్నను చాల సంవత్సరములవరకు అయిన సలహా నిచ్చి రాజకీయముల యందు తోడ్పడు ననుచున్నారు.

బోస్ వాగారి పార్లమెంటు చరిత్ర

42 వ సంవత్సరమున 1900 లో బోస్ వాగారు పార్లమెంటు కభ్యుత్తరము తేరి. 11 ఏండ్లు అయిన తరువాత కామన్సులలో యూనియన్ లు వర్తమానావలె ఎన్నుకొనబడెను. ఇంకొక 5 సంవత్సరములలో కభ్యుత్తరము నాయకుడాయెను. 1921 మార్చిలో ఆరోగ్యము చెడుటచే విశ్రాంతి యున్నప్పుడు నుండినప్పుడు. గత అల్బెర్టు ముసములో ప్రధానమంత్రి పదవిని స్వీకరించిరి.

బోస్ వాగారు నిమ్మపత్తి, ఆత్మకృత్తిగలవారు. యుక్తుల తెలుగుకు. వాదనయందు గొప్పకీర్తిగలరు. ప్రతిపక్షుని తనవాదముతో నోడించు కీర్తిగలరు. యుద్ధభారములో పాల్గొన్న వారిగ బోస్ వాగారి ఆరోగ్యము చెడెను. తన ఇష్టము కొనుటకు పోయిన వెంటనే మరల అస్వస్థులైరి.

బోస్ వాగారి లేఖ

ఈ పార్లమెంటుసభకు రాజులకున్న ప్రస్తుతమందున్న పార్లమెంటులో పెండ్లిలు గ్లాస్కోకు ప్రతినిధిగ నుండుటకు తన నిత్యావకర్తగా వారెవరు అజేపించరని నమ్ముచున్నానని బోస్ వాగారు గ్లాస్కో యూనియన్ లు వర్తమానావలె ఉత్తరమున వ్రాసిరి.

రూపు ఆక్రమణ

రూపులో ఎంతటి కష్టములకైన ఒక్కొక్కవలమని పరామర్శ తెలియజేసిరి పార్లమెంటు విలేజురి కంటి సంభ్రమచున్నాడు.

ప్రాంసు - బెల్జియం

బెల్జియన్ లు విలేజురి పార్లమెంటుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— బెల్జియన్ లు క్రొత్త బంపనన్న తేఖడు మిత్రమండలి అందిరను కలిసి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకై కష్టపరచార సమస్యను క్రొత్త ఏర్పాటు చేయవలెనని బెల్జియన్ లు పరామర్శకు కలువరంపి. ప్రాంసుకు బెల్జియన్ లు అన్వేషించెదరున్నను ఇంగ్లాండుకు వ్యతిరేకముగ ప్రకటించు విధానమును బెల్జియన్ లు వారు అంగీకరించరు.

హిందెస్ బర్గుగారి శపథము

‘పరామర్శమై మగవీరుకొనుడు’

లండన్, మే 22:—ఉదయము 12-30 బెల్జియన్ పార్లమెంటు విలేజురి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. 100 వరకు నేను కవియందేవలననవచ్చినను పరామర్శమై కనిపింపుకొనెదను. వారి ప్రకటించుటలయిననే నా దృఢసంకల్పము.

బెల్జియన్ లు రంగులలో పోవుచున్న తెలుసుండిన పట్టుకొని పరామర్శ ప్రాంతిదేశమున కంపిచేసిరి. ఇంకొకబండిలో రంగులను బెల్జియన్ లు కంభుచున్నారు.

ఇటలీలో పార్లమెంటు కష్టమున భిన్నాభిప్రాయములు ఏర్పడినవి. దీనికి కారణము క్రొత్త పాపవాసిగా రాజీనామా.

పార్లమెంటు వర్తకసంఘమువారు 40000 మందియు పని చేయుట ముసిరి.

పాతములకు క్యాబ్ రేటులో ప్రకటించిరి

ఇస్మితుగారిని చంప నెత్తించుట

ఇస్మితుపాషాగారిని ఇంపుటకు ముట్టబుద్ధిరని తురుష్క వర్తమానా భూములు బయలుదేరినది. తెలిసిన నుండి ఇస్మితుగారిని ఇంపుటకు అర్హునియు వ్యక్తి ఒకడు పయనమై పోవుచుండ సరిహద్దులలో ఆరెనని అరస్తుతేసిరి. ఇస్మితుగారి అంగరక్షక సైన్యము హెచ్చుతేలుబడినది. రాత్రివిజయ స్విన్ అసరాథా శ్వేషక కాఖివారు ఇస్మితుగారికి కావల తలాయించుచున్నాడు. ముందుగదిలో తురుష్క అధికారులు అతిశయంతో మెలగుచున్నాడు.

కన్యాశామి తీయ ముట్టబుద్ధిరని తెలిసిన వెంటనే ఇస్మితుగారు రాజాకారమును వాల్చెను. తురుష్క సేనాని భయపెట్టుట ఎవరికరముగాదని తెలియజేసినదియు సాత్విక కాలమునంతను గది కెదురుగ మర్చిపోమార్చుండి గడిచెదనని ఇస్మితుగారిని.

విరిషు పరిస్థితులు

అల్బెర్టును జూమటకు వెంటటి యద్ధ పటాలము బాల్ఫోర్ కు కేరెను.

దక్షిణముననుండి కాలమంది స్త్రీలు బంజీలుగ కింగ్సు టవునులో ప్రవేశించిరి.

మొయెజిల్లో ఇద్దరు సైనికులతో మాట్లాడుచు ఒక ఇత్యగ్యులకు సైనికుడు తోడుపాకితో ఒక సైనికుని కాల్చి జంపరెండవవాడు హరితుని కాల్చిజంపెను.

కనీసికులో బ్రిటిషువారు తీసికొను కట్టుబట్టుములు మనముగూడ నై నుదగ్గర తీసికొనవలెనని సింగపూరు నాకాశ యధిపతిగారు మనకు గుణపాతముగ నున్నదని పరామర్శ అనుచున్నారు.

అడియా నోపిలును, కారాగటాను కలుపుచున్న కం తెనను తురుష్కలు పొడుకేసిరి తెలిసిన వెంటనే ఏధస్సులో భయోత్పాతము గల్గెను.

తురుష్క-దేశము-మద్యపాన నిషేధము.

టర్కీలో సారాయమున్నగు మద్యములు తాగకుండ నిషేధించు సత్తరువు కలిగియున్న వాచరములో బెల్జియన్ లుండిన ఏప్రిల్ 4-వ తేదీ డెయిలీ హెరల్డుకు దెలియుచున్నది. మద్యపానమునకు సంబంధించిన చట్టముల నుల్లంఘించినయెడల కొరడాకెట్టులు 30 కిలోమీటర్ల కంటెంచెదవారు. విదేశీ ముగ్గులకు సారాయము అమ్మునెడల టర్కీ పానులు 50 జి కి మానా విధింపబడును. కర్తవ్యుల తమకర్తవ్య సరుకు యెంతో అధికారులకు వెలుపలయును. రెండు నెలలలో వారు తమకర్తవ్య సరుకును మరల ఎగుమతిచేయవలయును లేదా అది నాశము జేయబడును. ఈ కర్తవ్యము విదేశీమిలిటరీవారికి మాత్రము వర్తింపవు. కొంతకుడేక మిద్దెగముగ ఖురానులో విధించినటుల మద్యమును పూర్తిగ నిషేధించి యుండవలయును. ఇందుకే తేట టర్కీలో నుండు బ్రిటిషు తేక కట్టుల నేరముల విచారించుటకు బ్రిటిషు కొద్దులందలెనె మిత్రమండలి కొరటు. అట్లులేకున్న పో వారాదేశమునందలి చట్టములను శిక్ష లేకుండ నుల్లంఘింపవలరు.

ఎప్పుడుబట్టినను, తురుష్కలు అసాగరకమంతులనుటకు మేము వినుచున్నాము. ఈ అసాగరకత, సాగరకమంతులకు పాశ్చాత్యుల కొకపాతము తెప్పరల నీ నది. పోశ్చాత్యుల దేశ మీ కో జు వ ర క త ను, త్రాగుడు లో బ డి ము ని గ లేచుచున్నది. టర్కీలో మద్యనిషేధము పూర్తిగ నెరవేరినది. పాశ్చాత్యదేశములో సంఘటింపము నండుండు మాలిన్యము యీపాడుత్రాగుడులకు నే గల్గిందన వలయును. లండనులో నీను భ్యకొకసభలో మద్యనిషేధమును బలపరచుచు నొకకభ్యుదయ, దేశములో మద్యవ్యాపారము కల్లునే ప్రజలకు హానము జేకుండ నాటంకముగనుండి దివమును వ్యాపింక జేసెననియు, లండనులో పారాదురాజముల లో ప ల ను ం డి స్త్రీలు చంకలలో పిల్లల నిడుకొని బెటికెచుట్టు జూడ సంభునైవ్యము దెలియుచున్నదనియు, జెప్పెను. ఎవటివారి కంటిలోని మచ్చను జూచి వెక్కిరించుట కక్క పాశ్చాత్యులు తమకంటిలోని నలుగును దీసికొనుట యుక్తము. ఏమనెను యిటుల పోధించెను. అందే తేమముగలదు.—ఇస్లామిక్ రిఫ్రాం-లండన్

లారెన్సు శిలావిగ్రహము

లారెన్సు శిలావిగ్రహము

ఈవిగ్రహమున అరెన్సుశిలావిగ్రహమున జనాంగీకరణము రక్త చంద్రగర్భము చెరిగిపోయింది కాకాగ్రహమున శిలావిగ్రహమున (అ. వెను)

రాజ్యాలలో కొత్తమనీషు

రాజ్యాలలో మూలాన సయ్యదు మూలానానామము గా శిల్పరచన కొత్తమనీషులో యింకాపాతం రంజాను దిన మున 70 మంది మహమ్మదీయులు సమావేశమైరి. ఇ రీ యి (పార్శ్వము జరిగెను. ముస్తఫా కమలాపానాగారికిని శిలాభతు తును విజయము కలుగుటకు స్వరాజ్యము త్వరగా లభించుట కును ధౌరపాలనలోనున్న శిల్పరచనలను కీర్తనమున వడలుటకును ఖుద్వాపార్శ్వము జరిగినది. (తెలివార్చు).

స్వరాజ్యవత్సము - బిసెంటు నేషనలువత్సము

ఎన్నికల ప్రచారములు

సింధుప్రదేశరాజ్యములో స్వరాజ్యవత్సమువారును విశేష బిసెంటునాథా ఉద్యమమువారును కాననభల ఎన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించిరి. 21వ తేదీ సాయంత్రము విశేష బిసెంటువారి సభజరిగింది. ఉత్సవమునే ప్రధానాంశముగా నుకొని పనిచేయవలెని వారు నడిపిరి. (అ. వెను)

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

కమిషన్ డిక్టేటర్ పాఠశాలయొక్క ఆలోచన ఘనమువారి విజ్ఞాపనమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపాఠశాలకు భూమిని దానముగాను విశ్వ విద్యాలయమునకును ప్రభుత్వమువారికిని స్నేహభావము మొదలవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు విద్యావిధానముతో జోక్య కలిగిండునకుండుటకును విశ్వవిద్యాలయమువారు లెక్క మొదలగునది ప్రభుత్వము వారికి యిచ్చేయవలెననియు, అట్టిభూమి చేమారిన యెడ సాంకేతికవిద్యకు ఆధోదిత ప్రాముఖ్య మొసగ బడుననియు తెలిపిరి

చిన్న వ్యాపారము

సమ్మేట్టినవారిలో 2/3 వంతు మంది యితరగ్రామములకు వెళ్లిపోయిరి, తక్కినవారికి పనికల్పించుటకు కార్మిక కార్యాలయమువారు గట్టి ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ముస్లిసి హాలిటీపనులలో 700 మందికిని జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమువారి కార్యకర్తలలో 225 మందికిని చిల్లరపనులలో 850 మందికిని పనులుకొనినది. బొంబాయిలో పనిచేయుటకు చాలమంది కావలెను. రోజుకు ఒకమనిషికి ఒకరూపాయి కూలియిచ్చుటకు నది ఉత్తరమురాగా 500 మందిని బొంబాయిపంపిరి. తక్కిన వారికి భారతఖద్దరు కార్యాలయమున మగనలాలు గాంధీగారు నూలువడుటకు నేతయున్నగు పనులను ఏర్పరచిరి. వారికి రోజుకు ఎనిమిదిరూపాయల తక్కువలేకుండా రూ. 1-6-0 కు మించకుండ కనిపిల్చి కూలి లభించుచున్నది. ఈ ఖద్దరుపనులలో 2000 మందికి ఆదకాకే ముప్పుపడుచున్నది. ఇప్పటికి 400 మంది మృత మె అడకు పనిచేయుచున్నారు. (అ. వెను)

మూలానా మహమ్మదు షఫీ ఆన్సారీగారు

విశేషముక కలకత్తా భిలాభతు సంఘాభ్యుదయముగా నుండి యుత్తుకు కంకరావృత్తియన బరంపురం చెరసాలలో శిక్ష ననుభవించుచున్నారు. "ప్రమాణము చేయకుండ కాననభలలో సభ్యులుగా నుండ విలులేదు. అట్టివో నిపుడు మనవారు కాననభలకు వెళ్ల గోరుట చాలఅనుచితము. కాంగ్రెసు శిర్కానమునకు వ్యతిరేకము గా కొందరు ఎన్నికలకు నిలచుట అశ్రమము. రాజకీయములందు హిండువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రీకలుగకున్న స్వరాజ్యమురాదు. ఈ రెండుమతములవారు ను పరస్పర మరసనానమును కలిగియుండుట త్వరపరమలి కాగు గా గ్రహింపవలెను. ఒకమతమువా రింకొక మతము వారి కి అణువువగు పని చేయరాదు. స్వరాజ్యము రాకుండ భిన్న మతముల హక్కులకోరకు పోరాడుట కేవల మనచితము. ఈ రెండు మతములవారును కలసి పనిచేసి స్వరాజ్యమును సమ కూర్చునలెనని షఫీగారు నుడిపిరి. (అమృతబహు).

మహమ్మదీయ మత్ర ప్రచారము

మేము ఈగ్ దెమువాఖిదాత్ అన నొక మహమ్మదీయ మతసంఘమును కొత్తగా యేర్పాటు చేసియున్నాము. దీనిలో ముఖ్యాంశములు మేముగా: ఈ మహమ్మదీయ మతసంఘము యెల్లప్పుడును తమ నిజమైన మతమునే అనుసరించి నుండుట కున్న ఈ మతమును యితరమతములలో వ్యాప్తింప చేయుటకును ఈగ్ దెమువాఖిదాత్ మిషన్ వారు అభిప్రాయపడియున్నా రు. కాబట్టి దీనివిషయమై గుర్తించియులగు మహమ్మదీయులు మొదలగువారు యిందులకు తోడ్పడి తగుసహాయమును చేసి ఈ మిషనును వృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకుగాను యెంతైనను తగు చందాలను కనూలుపర్చి ఈ మిషన్ నేరకులకు కంపగలుగు లకుగాను ప్రార్థనా యున్నాడు. (1) సయ్యద్ హుమద్ (2) షేహద్ అమీర్ ఆజమ్ గోలాండాద్.

చిత్రమైనహదపుకేసు

కలకత్తా కాంట్ టర్న్స్ కోర్టులో పంచెములలో కలకత్తా కమిషియల్ ఇన్స్పెక్టరు డిప్టీ డి. టి. యస్. లర్. రావుగారు వైపంచెము చేయుటకై హెచ్. కే. థెన్సర్ గారికడ్డ 1591 య్యలను తుచ్చుకొని రెండురెడలు అప్పుకొండ చుట్టలవాసి యిచ్చిరిట. రెండుతెట్టులను నిరాకరించుటకు తే తమ్ము రావుగారు మోసముచేసిరిని తెద్యుగారు తెచ్చి కేసును రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. హైకోర్టు కేసు చేయి అప్పుట కూడ కేసు కొట్టివేయబడెను.

ఒకసింధి విద్యార్థుని మృతి

అల్. బి. వివాక్ వివాక్ బర్ శంక్ దయారాంగా తు మృత్యువశమునకు సింధుదేశమునందలి హైదరాబాద్ నగరమున నుత్తిరింది. సింధుదేశమున నొకచాతకాల కథ్యులుగ ను హైదరాబాద్ ముస్లిమ్ నగర సంఘాభ్యుదయముగ ను సంఘసంస్కరణమునకై చాల కృషి చేసి. యూరోపు ఖండమున కేగివచ్చిన సిదధ సింధుజాతీయకాకాల సంఘాభ్యుదయముగ కయమింపబడిరి. పాఠశాలలో వారికి స్మరణచిహ్నము నేర్పరచుటకై నిధిని ప్రోగుచేయుటకు నిర్ణయింపబడెను.

ధర్మము అది లను జరి గను. మతప్రతిపాదనముల ప్రతినిధుల కేకలు వచ్చియుండిరి. మే లెకావేరివాస్తవ్యులగు రావుబాదరు అప్పుకాత్రిగారు కల్యా త్కరిపించిరి. రాష్ట్రము కాననభలకు ఇట్టివిల్లును తయారుచే యుటకు అధికారములేదనియు, మహాధిపతులు చేతులులగుటచే వారిపట్ల ఈ చట్టము అనువర్తింపజేయుట ఎంతమాత్రము యుక్తము కాదనియు, క్రొవ్వెయి వచారాణి తదితరలు ఇచ్చి న వాగ్దానములకు విరధముగనున్నదనియు కావున చట్టమును నిరాకరించుటయొనరితమని రాజ్యకలహిగానిని కోరుచు కొన్ని తీర్మానములు గావించబడెను.

సమ్మేట్టినము ముగిసిన ఏమట్టు జగద్గురు శంకరాచార్యులు వారు మతవిషయములగుంచి గంభీరముగా ఉపన్యాస మొనరిరి.

సెంట్రలుస్టోర్యుడిపార్టుమెంటు

కాన్ ఫ్రూరు, మే 22:—సెంట్రలుస్టోర్యుడిపార్టుమెంటు నేతృత్వమున, అభివృద్ధి కే యు ట ను గు రించి సంయుక్తపరకాలనర్తక సంఘమువారు తాముగావించిన తీర్మానమును గురించి ప్రభుత్వమువారికి తెలిపిరి. దేశీయనర్తవులనుక యోగమునకు తెచ్చునందర్భమున తమవిధానమును ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకుగాను సెంట్రలుస్టోర్యుకాఖను ఏర్పాటుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించికొనినందులకు సంకసమును వెలి యిచ్చిరి. లండనునందలి స్టోరు అఫీసునకును, సెంట్రలు డిపార్టుమెంటునకును నుండవలసిన సంబంధములను గురించి (స్టోర్యు వర్క్ షిప్ కమిటీ) సామగ్రిలకొను సంఘమువారిమూలనను వెంటనే ఆచరణలో పెట్టవలెను. లండనునందలి అఫీసును పోషించుట కవసరమే కాని కానిని భారతదేశమునందలి సెంట్రలు ఆఫీసుకు జవాబుదారి వహించి లోబడియుండున ట్లీసర్వనలె ను కాన్ మన్ కమిటీవారి మూలన ననుసరించి స్టోర్యు నిబంధనలను మార్చవలెను. దీనినిర్మాణము విషయమున ఈస ఘము వారు తమ ఆభిప్రాయములను ఘండు తెలిపెదరు.

వాతావరణస్థితి

1923-సం॥ మే నెల 23-వ తేది బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధికోష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పోష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీలై 1-వ తేదినండి వర్షము	వీలై 1-వ తేదినండి దాదాపుసాధ్యము
గోపాలపురం	79.1	80.1	...	0.55	1.59
కోరాట్ల	97.2	68.8	...	1.96	1.22
వికాపురము	92.1	82.8	...	2.27	0.09
కాకినాడ	95.8	81.8	...	0.60	0.99
మచిలీపట్నము	108.0	82.5	...	0.14	1.40
గుంటూరు	105.0	81.6	...	0.54	0.62
కర్నూలు	104.7	87.2	...	0.58	0.77
బళ్లారి	102.8	80.8	...	0.89	1.62
అనంతపురం	108.5	83.6	...	0.72	1.38
కడప	101.7	83.7	...	0.82	1.17
నెల్లూరు	86.8	79.1	...	0.27	0.68
మద్రాసు	93.2	80.7	...	0.08	1.22
కడపూరు	103.8	81.0	...	0	1.11
వెల్లూరు	97.8	80.8	...	0.77	2.02
సేలము	91.7	77.1	0.88	3.07	1.49
కోయంబతూరు	102.0	74.9	...	2.70	0.87
తిరుచనాపల్లి	98.7	79.1	...	0.52	3.42
నాగపట్నము	101.0	80.7	...	0.16	1.69
పుదుకోట	99.8	75.2	...	0.52	2.64
మధుర	94.2	80.8	...	1.08	3.26
పాంబన్	98.8	78.9	...	0	2.28
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.70	2.11
తిరువేలూరు	89.4	77.4	0.05	1.04	8.08
కొచ్చిన్	88.9	80.4	0.01	2.76	8.66
కాలికట్టు	91.0	82.7	...	1.81	6.61
మలకసూరు	90.6	80.5	...	1.87	3.34
చెంగునూరు	93.0	71.8	...	5.02	0.83
హాస్సన్	81.2	69.6	...	2.76	2.64
మేర్ కార	85.6	65.6	...	2.04	3.18
తైమరు	102.8	87.1	...	0.44	1.98
హైదరాబాద్	102.5	81.5	...	0.48	1.24
కార్వార్	89.8	80.4	...	0	1.38
రత్నగిరి	90.0	79.0	...	0	0.81
బొంబాయి	91.2	82.0	...	0.02	0.11
హాలానూరు	107.2	84.0	...	0	0.95
కొడైకనూర్	69.2	55.2	...	7.71	1.14
ఉదకమండలము	68.6	56.2	0.11	4.17	8.87

సర్కారులు:—ఆకాశము మేఘావృత్తియై యున్నది. కోరాట్లలో పగటివేడిమి 8.7 డిగ్రీలు ఎక్కువగాను, కాకినాడ మచిలీ పట్నములలో 9. 5, 6 డిగ్రీలు మామూలుకంటె తక్కువగాను రాత్రివేడిమి యున్నది.

దక్కణ:—కడపలో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. కల్కినహట్ల మేఘావృత్తియైయున్నది. ఆర్ధ్రత తక్కువ. బళ్లారి పగటివేడిమి 8.2 డిగ్రీలు హైద్రా కర్నూలు అనంత. పుల్లిలో రాత్రివేడిమి 6 డిగ్రీలు. రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. బళ్లారి లో 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—అక్కడక్కడ మేఘములు ఆల్పముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. కడపలో 6.1 ఇంచు వర్షము 8.1 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ.

హైదరాబాదు:—ఆకాశము మేఘావృత్తియై యున్నది. రాయచూరులో రాత్రివేడిమి 8.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కొన్ని చిగురులు పడినవి. మొత్తమునాద ద్వీపకల్పము లో ఎండలు వాగుగ నే వాయవ్యము.

ఎన్. ఆర్. యు, సామ్రాజ్య

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

వికాసము

ప్రస్తుత పత్రికనుండి బాహ్యము లాపిన అద్భుతసాహసమునకు జహానుజ్జాహము, ఎం. ఎల్. సి. అను బాలుకుడు వాధ ప్రహరణింపగాను, తేజువరులొని సి. ఎం. ఎల్. వైద్యకాలకుడు 8000/ల విరాళము వసగినది రాజ్యపరిధి లోకి తీసుకొని.

THE BUSINESS

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

A Comprehensive Directory of the various Business-men, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants & Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price per Copy Rs 15.

Published Annually

Best Medicine for Advertisements:

PRINTERS & PUBLISHERS

Business Directory Co.,

15 Angappa Naick Street MADRAS.

Phone : 540.

Telegrams : "KETHAKI"

త్యరకుడు!!

గవర్న మెంటు అనుమతిబొందినది.

మించిపోవును!!

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లకు 315 మాత్రమేయున్నది

మీ అదృష్టము

టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

తగినతరుణము

17-6-1923 తేదిన లాటరీ కలపబడును.

కృష్ణజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని శాతాలాకు మ్యానిసిఫర్ నెం 148 రుగల రెండంతస్తులమేడ అద్దాల వీరువారి ఫిట్టింగు నువ 17-6-1923 తేదిన ఏలూరు పురమందిరమున గొప్ప ఉద్యోగములు, మర్యాదపూర్వక వారి సముఖమున లాటరీ జరుగును. లాటరీలో గెలుపొందినవారికి నెంకు నే తెలుపబడును పిమ్మట వారిస్వంతభిక్షయ్యలతో క్రమమైనదస్త్రా నేజా ప్రాయంచుకొని రిజిస్టరీ చేయించి కో నలేను. 5. కావలసినవారు వేరు, విలాసము స్పష్టముగ(వాసి టిక్కెట్టు 1-కి రు 5-0-0 చొ॥) కావలసిన మనోయార్థము చేసినయెడల నెంకు నే టిక్కెట్టు తిరుగటపాలా వంతును. 10 టిక్కెట్టు ఒకేసారి కొనవారికి ఒకటిక్కెట్టు కమిషనుగా నివ్వబడును. 6. పోస్టుభిక్షయ్యల వంతునకే జవాబు యివ్వబడును. టిక్కెట్టు ఈ దిగువ విలాసమునకు ప్రాసిన దొరకును.

ఏలూరు

మాటూరి సర్వేశం, మేడమాక్కు-దారుడు.

1-5-2419

గు డి టూ రు,

ఇరిగేషన్ బిల్లు

II

కాన్సాదనుండి ఒకభూస్వామి

యిల్లు వ్రాయుచున్నాను

ఈ బిల్లుయొక్క రెండవ అధ్యాయము "సామాన్యపు హక్కులను గురించియు, జనసామాన్యకార్యముల నిమిత్తము పనుల స్వాధీనమును వహించుటను గురించియు" వైయోగ్యుని. స్వభావసిద్ధములైన నదులు ఏనులు మొదలైనవానినండి ప్రభావాను ప్రభుత్వమునకు గవర్నమెంటునకుగల హక్కును సమర్థము చేయుచువిధము, అనందస్థులను ప్రకటనమును జారీచేయువిధము, ప్రకటన జారీచేయబడిన తరువాత ననుమతి లేకుండ క్రొత్తకనులు చేయించుటకుగల నిషేధము, ప్రకటన గావించబడినపిదప రాజధాని గవర్నమెంటునకుగల యధికారములు నియంధాయమున నిర్వహించబడినవి.

ఇది ముద్రపరిపఠించిన పనులు జలాధారముల గురియై యున్నవి. అవి రెండువిధములు:—1. తొలితనమువారిచే నిర్మించబడినవి; 2. స్వతస్సిద్ధములు; తొలితనమువారిచే నిర్మించబడినవి ప్రభుత్వమువారు యధికారము క్రిందనున్న జలాధారములను గురించి సామాన్యముగ నేర్పడమై యాదేశమును చెప్పజాలము కాని అట్టి జలాధారములకుండినచో కొన్ని ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యములు రయితులకును జమించాడులకును గలవు. అట్టివానికి భూముల స్వేచ్ఛము కలిగినపుడు 1 వ అధ్యాయమును బట్టి ప్రభుత్వము ముఖ్యములను ఏర్పాటులను చేసియున్నాను. జమిందారు ప్రభుత్వములందున్న నదుల ప్రవాహముల నియంత్రణ తొలితనమువారిచేయించిన సమీక్షను జమిందారుల హక్కునియొక నిర్ణయించబడుటవలన ప్రమాద ముపట్టెనున్నది. జనసామాన్య యోజనముగల నదులు ఏనులు కొండ ప్రవాహములలోని నియంత్రణ తొలితనమువారి ప్రధాన స్వాతంత్ర్యమున 6 వ సెక్షనులోని ప్రకటనాధికారము నిర్ణయించుచున్నది.

అట్టి ప్రకటన ప్రార్థనకు నెరవేరి సాధనోపాయములను తర్వాత సెక్షనులు తెలుపుచున్నవి. ఈ సెక్షనులలోని ప్రభుత్వమును సంక్షేపమై భూగర్భితమై యుండుటవలన, సామాన్యముగ తయారుచేసిన జమిందారులకు తొలితనమువారికి శాస్త్రీయస్థానములందు నీటిహక్కులను గురించి వ్యాజ్యములు జరిగినపుడు శాస్త్రీయాధికారులు నట్టివాలోని ప్రభుత్వములకు హక్కులు ముగిసినపుడు అర్థము మార్చమే అంగీకరించి శాసనసభలలో లెట్టులు చర్చించబడినపుడు ప్రభుత్వోద్దేశ్యములు చేసిన శాస్త్రీయములను నచ్చజెప్పిన వాగ్దానములను కనోభిప్రాయములను పాటించుటకును కలనను, ప్రభుత్వము జమిందారులకు రయితులకు గల హక్కులను తొలితనమువారు సంక్రమించుటకు చేయవలసిన ముందు ప్రభుత్వమునకు సెక్షనులు విపులముగ ముగిసిన ప్రయత్నము. ఈ కారణమువలననే ఇంతకంటే జమిందారులు తమకు రాబోవు ప్రమాదములను సావధానముగ తమ విజ్ఞాపకములం దిమిడ్చిరి. స్వతస్సిద్ధములైన నదులు ప్రవాహములు మొదలగువానిని గురించి 6 వ సెక్షను ప్రకారము తొలితనమువారి సంపూర్ణాధికారము ప్రకటించబడిన వెనుక ప్రస్తుతము భూస్వాములకు గల నదీజల హక్కు లేవిధముగ మార్చబడినో విస్తృతముగావలయును. 7 వ సెక్షనును బట్టి చేయబడు ప్రకటనమున అట్టిహక్కులు ప్రార్థనకు నంతరించునో యని సంకోచింప దగియున్నది. 7 వ సెక్షను ప్రకారము ప్రకటనము జారీచేయక పోవడము భూస్వాములను అనుభవించుచున్న నీటి మొత్తముకన్న సెక్కున మొత్తమును తీసికొనటకు వారికి హక్కు యేర్పడునో లేక తర (2) క్లాజు ప్రకారము కంపెనీవలన సంతృప్తియొందవలెనో అనునది సంశ్లిష్టమయ్యెను. శ్రీవాసయ్యగారి తీర్పు పర్యావరణము లీసంశ్లిష్టమును తొలగింపలేదు. సందర్భసందర్భములకు బాటింపక సర్వవిషయములందును, అనగా విద్యుత్తెత్తము, వర్తకము, భూములు, గమనాగమన సాధనములు, కట్టికట్ట హారము, బాంకి, భూమి పన్నులు, నేరములు, కుడకు, నీటి పంపకము నీటి హక్కులందును ఇండ్లకు అమెరికా మొదలగు విదేశములతో పోల్చి మనదేశస్థుల హక్కులను పరిష్కరింపదలచుటవలన కానన నిర్మాణములందును శాస్త్రీయపరిపాలనమునందును వ్యత్యాసములు అనివార్యములగుచున్నవి. 7 వ సెక్షను ప్రకారము తొలితనమువారికి శాసనములను కనబడినపుడు, నది ఏరు లేకవారియొక్కభాగములు మురుగు కాలువలు సరస్సు లేక యితర స్వభావ సిద్ధములైన నీటి ప్రదేశముల అట్టివానితో సంబంధించి ముందు చేయ

బోవు పనులకు గురించి ప్రకటించుట కధికారమిచ్చుచున్నది. నీటి పంపకము సర్వాధికారము రాజధాని ప్రభుత్వము వాటియందు నిలిచి యుండను ఒకవర్గమువారిచే నుండకను. మరలించుటకొకవర్గము తలపెట్టినచున్నది. ఏలేటిపోలేట్టు అనుములలం కవంటిని తలపెట్టినవారింక. దీనివలన కేవలము గవర్నమెంటు గ్రామములకే లాభముకల్గును. అట్లుగాక కొంతవరకు జమిందారు తీ గ్రామములకు గూడ నుపయోగపడునట్లు నోకక్రొత్తదనిని తలపెట్టెదనవలెను అట్టిసీటిలో కంపెనీవలన ఇచ్చుటయే సర్వదా తగిన పరిహారము కానేరదు, అట్టికొత్తపనులనువలన సాగుబడి కాదగిన నీటిపాడనగిన విస్తీర్ణమును తొలితనము వాటి నిర్ణయించక అట్టి క్రొత్తకనులని లాభమును పశికిలిం చుటకొక స్వతంత్ర కర్మముకాదును నేర్పరచి యుచురాను చితముల నిర్ణయించుట తొలగినవిషయము.

7 వ క్లాజు 2 వ పేరా ప్రమాదకరమున తెల్పినందున దానిని సమర్థించుటకు శ్రీవాసయ్యగారు ప్రానుకొనిరి. దీనిని బట్టి జమిందారు ప్రభుత్వములోని లోపాలుకాని జలాధారముల హక్కును ప్రభుత్వమువారు తీసికొనుటకు అధికారమేర్పడుచున్నది తొలితనమువారు దేశ ప్రభుత్వమునకుగల తలపెట్టిన పనులకు కలిసియున్న లోపాలుకాని జలాధారములకే అధికారము కలిగియున్నది కాబోలేటివారిని చూచునెలవిచ్చిరి. తీసికొనరాదుగ వస్తూ, గోదావరి, ఆనకట్ట కాలువల నిర్మాణాధికారము నదవారిచేరి. బహుజనమున తపయోగించు నటుల కాలువలను మార్చి నీటిని పంపటకు తొలితనమువారికి స్వేచ్ఛాధికారము నుండవలెను. గొప్ప ప్రాదముల నిర్మించు కపుకును మైశ్వలించి పాడవుగల నీటికాలుల ద్రవ్యమును నపు డను నిరంకుశాధికారము నుండవలెను. గవర్నమెంటు జలాధారముతో నేర్పడమై సంబంధములేని జమిందారు జలాధారమునకు గవర్నమెంటు జలాధారముతో గొంతవరకు సంబంధము గల జమిందారు జలాధారమునకును తలపెట్టబడిన ఒక క్రొత్తపనిగా సంపూర్ణాధికారము కావలసిన జలాధారమునకు, 7 వ క్లాజును కర్తవ్యములు చేసికొనవలసిన అడ్డములేదు. ఇందు మొదటివానితో తొలితనమువారు జోక్యము కలిగించుకొననలె? అట్టి జలాధారము సమకాల నీటియందుంచేసిన జమిందారునకు నీటి తీరవరము వసూలగునలెనెడల మెరక కిడ్డుతాళమే తెల్లను. ఎట్టివానిందు అట్ల కవరణకాకుండ నీటి యధికారమును జట్టుమున జోసముత్తిం చుట యనావశ్యకము. జమిందారుల నీటిహక్కుల కేర్పడమై భూమురానేసిన నచ్చచెప్పనంతవరకు ఇతర రెండు విషయములలో కధికారము వహించుట శాస్త్రీయమృతము కానేరదు. తాముతలపెట్టినరీతిని సంపూర్ణాధికారములేకుండ తొలితనమువారిట్లు ద్రవ్యమును మరమ్మతుల తొలిక వినియోగించు రని లామెంబరుగారు ప్రశ్నించెరి. ఎట్టివా లాండ్ అప్రులోని యేర్పాట్లవోపున జమిందారు నింతవరకు నడుపజాలనందున వారి రయితులపై నీటిబలాత్కారపు శ్రేయజూపుటకు అధికారము గ్రహీతయత్తిం చుటకును వివాదపేరుపై పొధకర మగునోమో యని భయపడవలసి కచ్చును.

వే స వి కా ల పు మం దు
కూ స్తాం డ లే మ్మం
ఈ లేవ్యం ఉపయోగపట్టుటవలన సమస్త ప్రాంతములు మేమనగా, నిక్కాకలు వివాహము, పోవుతొగాక శ్రీల కండు తునును మొదలగు వేదిన వర్షివచ్చుటకు పనిచేయును. కొమ్ముపుట్టి కలుగజేయును. శే 1-కి రు 2 లు.
రక్షిపుడు లేవ్యం సుఖవ్యాధులవలన, యితర కారకములవలన కలిగిన కుష్టవస్త్రము పోగొట్టి బలమునిచ్చును. శే 1-కి రు 3-4-0.
కట్టాభిరామ వైద్యశాల: రాయవరం. గోదావరిజిల్లా.

ది మద్రాసు అండ్ నదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకొన్ని లేటు చేయబడినది.)
నోటీసు
1923 సం॥ 10 జూలై నెల మొదటి తేదీనుండి
బెజవాడ, బకింగుహాముపేట ఈ రెండు టౌనులలో
ప్రయాణీకులకు టిక్కెట్లనిచ్చు అఫీసులు మూసి
వేయబడును.

దీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు, 6. అయినంపూడి శ్రీరంగరాజుగారు, 7. బులుసు అంజనేయగారు, 8. చాలిపల్లి వెంకట్రావుగారు, అట్లూరి వీరయ్యగారు (గంధం)

2 వ మూతా:—1. ధైర్యబట్ల ముప్పారావుగారు, 2. బొబ్బా వెంకటేశ్వయ్యగారు, 3. కోడూరు అచ్చయ్యగారు, 4. పొట్లూరి సూర్యనారాయణగారు, 5. పడివి పిచ్చయ్యగారు (వహలి), 7. బొమ్మన మణికృష్ణయ్యగారు, 8. పుష్పలూరి మల్లెం కాజుగారు.

3 వ మూతా:—1. గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, 2. కోదారి అంజనేయగారు, 3. మట్లూరి లక్ష్మీకాళంగారు, 4. కర్రా వెంకటేశ్వరరావుగారు, 5. కాపూరి శోదండరావుయ్యగారు, 6. దీవి సాంబమూర్తిగారు.

4 వ మూతా:—1. గురజాడ రాఘవశర్మగారు, 2. అశ్వాపర్థుల రామశర్మయ్యగారు, 3. కట్టకవి రాఘవయ్యగారు.

1 మూతాకు ఫిర్యాదు:—1. గుడివాడ, 2. నందివాడ, 3. ఆంగలూరు, 4. పాపట్ల, 5. కల్లమన్నూరు, 6. పిళ్ళేశ్వరపురం.

2 వ మూతాఫిర్యాదు:—1. గడ్డలల్లెలు, 2. ముదిగేపల్లి, 3. కైకలూరు, 4. కలిదిండి, 5. మండవల్లి, 6. పెడగొన్నూరు, 7. అలపాడు.

3 వ మూతాఫిర్యాదు:—1. చల్లపల్లి, 2. కాజ, 3. ఆవనిగడ్డ, 4. వాగాయలంక, 5. కోడూరు.

4 వ మూతాఫిర్యాదు:—1. పొండాక, 2. బంకరు, 3. గూడూరు.

(1) ఈ కై నడవారించిన మూతాద్వారా తమ తమ మూతలలో స్వరాజ్యసీతి కనులుచేయుట (2) ఖడ్గదుఃఖిన్యసితి తగు తోత్పాటులను ఒకప్పుడు (3) గ్రామ కార్యకర్తలను సభ్యులను కలవోయరులను చేర్చుట (4) కార్యకర్తల ప్రచారమును జరిగించుచున్నట్లు యేర్పాటుచేయుటయైనది. ఆయా గ్రామవాసులు తమగ్రామములకు యీవెట్లూ దయచేసికపుడు వివిధగా సహాయ మొనర్చి కార్యకర్తలను నియోజకులకు ప్రార్థించబడుచున్నాను.

మిగిలిన తీర్మానములు

ఖడ్గదుఃఖిన్యనులను కాష్ట్రీయములనుపునదిసిండి తీసికొనుటకు గాను 20 వ తేదీ సాయంత్రముల అధికారాష్ట్రీయ మహాసభయందుగావింపబడిన తీర్మానము ననుసరించి నెంట్లతోబోర్డు పేర స్వంతప్రాచీనిక ప్రాచీనములయటకు ఈ విగ్రహ వారి నుండి యే అయిదుగురైనను వ్రాయునట్లు ఏర్పాటుచేయవలెను.

1. కానూరి చినవెంకటరామయ్య 2. భోగరాజు కట్టాభి సీతారామయ్య 3. గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య 4. పొట్లూరి సూర్యనారాయణ 5. కట్టూరి సూర్యనారాయణరావు 6. గడియాలం సాంబయ్య 7. చల్లపల్లె నీ రామకృష్ణచౌదరి 8. మల్లెల కామకృష్ణమూర్తి 9. దుగ్గిరాల రాఘవచంద్ర చౌదరిగారు.

ఈజిల్లాలో ఖడ్గదుఃఖిన్యను కాలనీసవారు కార్యదర్శి గారిపేరు వెంటనే వివరముగా దిరభాక్షును పెట్టవలెను.

వివరములు:—1. స్వంతపెట్టుబడి ఎంత? 2. వ్యక్తిగతముల్నిమా? సవస్థిప్రయత్నమా? 3. కార్యకర్తల సహాయము పొందినదా? 4. గత సంవత్సరము లాభపడవల 5. ఋణము యొక్క ఉద్దేశ్యము. 6. ఏమిహామియ్యవది?

చెరుకువాడ వేంకటనరసింహం,
బొబ్బా వేంకటేశ్వయ్య,
కార్యదర్శులు.

విధవ వివాహసాహాయక సభ లా హోరు

పెంజూరు, కాళ్ళవేనులలోనన్న బచ్చామ్మలో వితంతు కలకాలయ సంఘమునకు గౌరవ కార్యదర్శిగాలైన మ. రా. రా. శ్రీ. ఇ. ముప్పాకృష్ణయ్యగారు వితంతువుల వివాహము నిమిత్తమై మద్రాసు రాజధానిలో పాటుపడి పనిచేయుటకు దయతో సంగీకరించియున్నాడు. గాన నడరు రాజధాని లోయున్న సంఘసంస్కర్తలు, సదగుపయమునందు యిష్టముగలవారు ఆతనితో కలిసి ఈ కార్యమునకై తగు సహాయము చేసి అన్వటపుట ప్రాచీనము ఏర్పాటు చేయవలెను.

క్రొత్తనూరలు, అభిపాయములు ఏదైన వ్యవస్థయెడల ఈదిగుడ చేపాలు చేసినవారికి ఖయ్యన వ్రాసిన మిగిలి సంతకముతో సంతకం చేయవలెను. ఈ కార్యముకు ప్రాచీనము, కలరాంబల రాజధానిలో ప్రతివోటను, స్వదేశసంస్థానముల లాహోర ఏర్పాటు చేయవలెను.

Lajpat Rai Sahni, Honorary Secretary,
Vidhya vivah Sabha, Lahore, (Punjab)

అమృతాంజనము

వసంత కుసుమాకరము

బసవరాజీయము
మేహరోగ ప్రకరణము

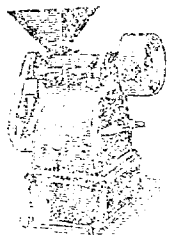
419 వ. పుట మద్యమేహమున కుసుమముగ నిరవహించునట్టి ఆంధ్రవైద్యుల ఆచారముగ నున్నది. ఇంకను క్షయ, అశీర్ణము, నిష్కర్మ మొదలగు వ్యాధులతోనూ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును కృత్రిమము. ఇందు శరీరపుటాభిరమము, బంగారము, ముత్యము, పంగ భిక్షము, కాంకము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు. 20 మాత్రములు సీసా 1 టీకా రూ 5-0-0 ఔషధముతో నూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసిలిమి పెట్

వస్తూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు శాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

తాంబూలు:— (1) నెం 4/185, మాంటురోడ్డు, మదరాసు. (2) 402, మింటు స్ట్రీటు జి.టి. మదరాసు. (3) హైకోర్టు, తిరుపతి.

బెర్రీస్ రైసుహల్లరు అందు పాలిషరు

నెం 1, 2, 7 రుల రైసుహల్లరులు స్టాంపుతోనుండి తక్షణమే యివ్వబడును. ఈ హల్లరులకు విడిభాగములు ఎవ్వరును నిర్ణయముగానున్నవి. కిక్లెన్ హాడు ఆయులు ఎంజనులు పోటీ ధరల చొప్పున క్షయించబడును. వారి యొక్కకి మీరు ఆర్డరును కంప్లెట్టు మనపు మా ధరలను పోల్చి చూడగోరెదము.

Head office:—
CALCUTTA.

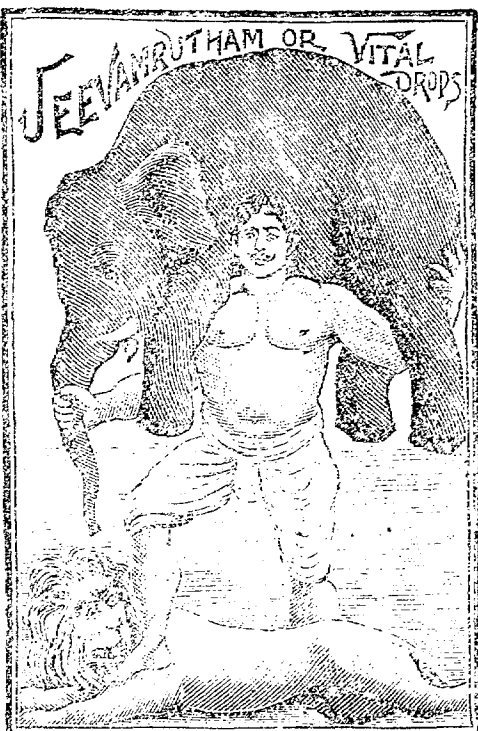
B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

సుప్రసిద్ధి నిఖిలభారతవ్యాప్త వస్తుప్రదర్శనలో బంగారుపతకములను
యోగ్యతాపత్రములను బొందిన

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము

హిందూ దేశమందలి
మంచి మూలికల
చేతను లోహముల
చేతను తయారు
చేయబడినది.

జీవామృతము. — రక్తమును కృత్రిమము

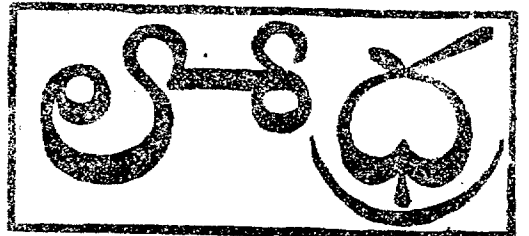
మేహవార వ్యాధులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను ఆణిముడు
పొందుకోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణజేయును
గర్భవారకములను దురుమును
బాలులకు గర్భిణీలకు నత్రమము
చనుబాలకు కృత్రిమరక్తమును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలుగజేయును
వరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విద్యార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కాగరోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలమునిచ్చును
ఉసిరితిత్తులకు అధిక బలముజేయును
ఉబ్బిరోగులకు మిగుల హితము

రూ 1-3-4
రూ 1-3-4
రూ 1-3-4

ప్యాకెంకు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
క్యాటలాగు ఇనాం:
అంతిమిలాసము
పండిట్ - మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యగారి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
41 ఆచారప్పన్ ఏధి, జి.టి. మదరాసు.

కే న రి కు తీ ర ము

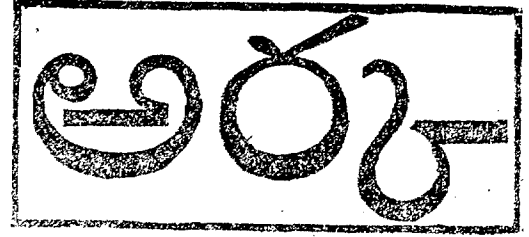

గర్భాశయరోగ నివారణ:— స్త్రీలకు గలుగు ఋతుకుంఠ
బహిష్టికాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాహిష్టిగాను తక్కువ
లాగు పోవుట దునుమరోగము, సంతాపహిష్తి, రక్తహిష్తి,
మలబద్ధకము, నూలికావారము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు
అరచేతులుమంట మొదలగు స్త్రీల మర్మ వ్యాధులను వుడ
య్యన 12 పైన్సు 8-0-0; 6 పైన్సు 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహిష్తి, మలబద్ధకము
అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపుతో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునకు కాంఠిని ముఖ
మునకు తేజస్సు నిచ్చును.

12 పైన్సు 8-0-0; 6 పైన్సు 1-10-0,

సర్వవ్యర్థనివారిణి
దీనిని 6 పైన్సు 2-0-0; 3 పైన్సు 1-0-0; 1 పైన్సు 0-0-0
కే న రి కు తీ రం,
ఆయుర్వేద అవుషధశాల,
పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసుకోడ్డు, ఎర్రంబూరు, మదరాసు

చా కు లు - తా ల్ల ము లు

మం గ ల క త్తు లు.
అంధసాదరణతో చేయబడినది. మేలయినది
తెలుగు భరణక్యాటలాగుకు ప్రాయము.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
బెంగళూరు అండ్ లాక్ నేషన్స్ etc.
కెడాతరం. (గోపాలాచార్య)
కెడిగ్రాఫ్ అప్రెంటిస్: "ఇంజనీరు" కెడాతరం.